

DOMOLJUB

vsaka dva četrtka. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisil in dopisil se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 3. Karočinca, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 3.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po standardnih cenah. Enostopna petiterzna (cestina „Domoljubova“ širina 32 mm) stane za enkrat 30 v. Privlačnejše objavljeno primeren pogled po dogovor. Povsemne številke se prodajajo po 16 v. Človeki promet pošto-braonlinišnega urada št. v. 524.797.

Štev. 23.

V Ljubljani, dne 6. Junija 1907.

Leto XX.

Izjava.

Vsled znanega sklepa na shodu zaupnikov v Celovcu dne 26. julija l. l. se je vnela časnikarska polemika, koja sta »Slovenec« in »Domoljub« oprla na trditve, kakor da koroški Slovenci svojih sklepov niso storili samostojno in iz lastnega spoznanja in nagiba, temuč le po naročilu in vsled zveze s kranjskimi in izvenkranjskimi liberalci; v tej polemiki se je tuč trdilo, da »voditelji koroških Slovencev« niso storili svoje dolžnosti v zadevi volivne reforme in da se niso dali voditi toliko od stvari, kakor od osebnih razlogov. Zlasti se je ta polemika obračala zoper gg. dr. J. Brejca in msgra Val. Podgorca, koja se je še posebej osumljalo, da sta izprevrgla svoj značaj in svoja načela.

Ker se je pojasnilo, da so bile te trditve neutemeljena domnevanja na napačni podlagi, ki bi utegnili dotičnim na dobrem imenu škodovati, zato jih podpisano uredništvo v polnem obsegu preključuje ter izjavlja, da naj se smatra vse, kar se je v zgoraj označenih ozirih, zlasti proti gg. dr. Brejcu in msgr. Podgorcu pisalo, kakor da bi se ne bilo pisalo.

Uredništvo »Slovenca« in »Domoljuba«.

Po ljubljanski volitvi.

V nobeni deželi ni šlo tako gladko kakor na Kranjskem. Pri nas je izvoljen samo v Ljubljani liberalec župan Hribar in ta šele v ožji volitvi z malo nad 900 glasov večine. Temu se pa ne smemo čuditi, ker je bilo

v Ljubljani županu na razpolago tisoč sredstev, ki jih S. L. S. nima. Ljubljanske volitve so bile klofuta v lice vsaki volivni svobodi. Liberalci so napajali, podkupovali, pritiskali, žugali, da se je moral nad tem zgrazati vsak pošten človek. Vrh tega je volil precejšen del Nemcev Hribarja in pri ožji volitvi z malimi izjemami vsi socialni demokratje. To ga je seveda silno mnogo stalo. V tem oziru pade samo po sebi vrednost takih volitev. Volivni odbor S. L. S. ni potrošil za agitacijo za vseh 10 izvoljenih poslancev nobenega beliča, razen kar so stale tiskovine in pisma. En Hribarjev agitator je več stal liberalno stranko, nego znašajo vsi stroški, kar jih je imela naša stranka za svojih 10 poslancev.

Zato pa pribijamo, da zavednost našega ljudstva po deželi neizmerno presega politiško zrelost Ljubljancanov. Kakor so pokazale volitve v Ljubljani, se ni šlo za politiko, marveč za kupčijo, za denar. Ljudske, demokratiške misli je v Ljubljani silno malo. Samo krščansko delavstvo se je častno izkazalo. Drugod se je pa videlo, da se celi sloji mečejo na tla in si puste hoditi po glavah, samo če se jim dobro plača. Moštva, značajnosti, požrtvovalnosti zastonj iščeš

med liberalci in njihovimi backi. Uradniki, trgovci, gostilničarji so v ogromni večini glasovali proti S. L. S., ker ljudstva ne marajo. Vsi, ki so kmetu nasprotni, vsi, ki so cerkvi in veri sovražni, vsi, ki zaničujejo ljudstvo in hočejo delati razloček med višjimi in nižjimi sloji, so marširali za Hribarja. Zraven so pa bili vsi tisti, ki so odvisni od liberalcev, ali ki vsaj mislijo, da so; in teh je do tisoč. Motil bi se pa, kdor bi sodil, da so Hribarjevi volivci sami liberalci. Na stotine jih je, ki so samo iz strahu, ali pa iz čudovite nezavednosti šli zanj na volišče. Cerkvenci ključarji, ljudje, ki hodijo vsak dan v cerkev, ki bi se ogorčeni uprli, če bi jim kdo rekel, da so veri sovražni, so nesli za Hribarja svoje glasove. Kdor pozna razmere v Ljubljani, se temu ne bo čudil. Proti liberalcem že dolgo vrsto letni bilo pravzaprav nobenega politiškega boja v Ljubljani pri volitvah. Neomejeno gospodarijo v občinskem zastopu. V tem oziru bo treba odslej odločno nastopiti in korak za korakom iztrgati liberalcem njihovo moč. Pri tem nam morajo pomagati vsi naši somišljeniki z dežele, zlasti s tem, da podpirajo tiste obrtnike in trgovce, ki so v pogumni značajnosti poka-

zali pri zadnji volivni borbi svoje prepričanje. Krog 2000 svobodnih mož, ki jih je izmed 5000 oddalo svoje glasove za kandidata S. L. S., ni majhna četa. Taka armada se ne vda. Boj nas je utrdil in v zvezi z deželo pojdemo veselo na delo, dokler ne zmagamo tudi v Ljubljani.

Se nekaj moramo poudarjati. V Ljubljani ima še vedno „Slovenski Narod“ pretežni vpliv. Kdor se enkrat navadi tega lista, se takorekoč neozdravljivo zastrupi. Po deželi je moč tega lista ubita, z zaničevanjem in studom se imenuje njegovo ime. Najslabše znamenje za politiško zavednost naših Ljubljancanov je to, da še vedno tiče v okovih tega slabo urejevanega, sirovega in neumnega lista. V tem oziru je naša dolžnost z vsemi silami podpirati pošteno časopisje in zlasti dnevniku „Slovenec“ dati z obilnim naročevanjem tako podlago, da bo mogel uspešno odvracati „Narodove“ udarce tudi v glavnem mestu naše dežele. Že zdaj vsi pametni ljudje priznavajo, da je mnogo več in boljšega berila v „Slovenec“ nego v „Narodu“. Delajmo vsak, kolikor more, da tudi tu proderemo s svojimi načeli na dan. Gotovo je, da Ljubljana v nasprotju s celo deželo in ogromno večino Slovencev ne more trajno ostati. Topot je še zmagal liberalca, drugič ne sme več!

Izobrazbi.

Kateri narodi prebivajo v naši monarhiji.

II.

Cehi in Slovaki.

Drugi narod v Avstriji, za nemškim najmočnejši, so Čehi. Vseh skupaj je nad šest milijonov. Prebivajo po Češkem, Moravskem in v Šleziji, kjer tvorijo ogrodje, ali glavno prebivalstvo dežel češke krone. Nekaj malih naselbin ima češki narod tudi na Nižjem Avstrijskem in Pruskem, a precejšnje v cesarskem mestu Dunaju, kjer tvorijo po poročilih eno petino vseh stanovnikov.

Čehi so se doselili v sedanja bivališča nekako ob istem času kot Slovenci (okoli 560. po Kr.). Veliko slovansko preseljevanje od karpatskih krajin, iz prostranih ruskih zemelj, je dovedlo plemo za plemenom v zahodno Evropo, kjer so zasedli svojo novo domovino. Povest pravi, da je bil tedaj voditelj Čehom neki vođa z imenom Čeh, od katerega so tudi Čehi dobili svoje ime.

Zelo sorodno ljudstvo s Čehi so tudi Slovaki na Ogrskem, katere so hoteli slavni češki politiki v začetku leta 1800 spojit s češkim narodom, pa se jim je delo ponesrečilo. Slo-

vakov je nad dva milijona, tako da bi bilo vsega češko-slovaškega naroda ž njimi vred nad osem milijonov.

Kakor Nemci in ostali slovanski rodovi, o katerih bo pa še govor, so si tudi Čehi ustanovili lastno državo, ki so jo vladali Přemislavci. Leta 1198 je nemški cesar češkega vojvoda Otokarja I. povišal v kralja. Njegovih naslednikov eden, Otokar II., se je uprl nemškemu cesarju Rudolfu Habsburškemu, hoteč pridobiti svojemu kraljestvu neodvisnost, in ga razširiti, a bil je premagan in padel v bitki pri Suih Krutih leta 1278. Rod Přemislavcev je izumrl leta 1307, nakar so nekaj pozneje zasedli Luksenburgovci češki prestol in ga povišali do največje slave pod Karolom IV. Češka je bila tedaj prava velesila. Vsled sorodstva čeških kraljev s Habsburžani (avstrijsko vladajočo rodbino) in drugih okolnosti je prešel češki prestol polagoma v roke Habsburžanov leta 1526. Češka krona je ostala do današnjega dne v rodovini Habsburžanov z malim presledkom leta 1619 in 1620, ko so protestantovski stanovni češki odstavili Habsburžana Ferdinanda II. Bitka na Beli gori pri Pragi leta 1620 se je končala s porazom čeških protestantov in njih kralja in od tedaj se pravi, da so Čehi izgubili ondi svojo samostalnost in, da ne gre češkim deželam med avstrijskimi nobena večja pravica.

Od belogradske bitke pa do začetka devetnaistega stoletja je imel češki narod veliko pretrpeti. Ošabni tujci so zasedli vsa višja uradna mesta v deželi in preganjali povsod domačine. Češki jezik so skušali popolnoma zatreti, dragocene stare knjige so sežigali, iz šol iztrebili materinščino. Ime Čeh je pomenilo takrat upornika-protestanta. Skraj bi se protivnikom posrečilo ugonobiti to slovansko plemo, da niso rodoljubi v pravem času spoznali nevarnost in začeli svoje rodoljubno delo. Preimenitni pesniki in pisatelji, Háňka, Kolař, Čelakovski ter učenjaki Dobrovski, Jungmann, Šafařik, Paláček in drugi, so s svojimi deli vzbudili nezavedni narod in proslavili češko ime.

V politiki 19. stoletja sta posebno nastopala Paláček in Lad. Rieger, ki je s svojim neumornim delom dosegel, da so se začele vračati Čehom pravice v šolah in uradih. Češki narod se je začel zavedati samega sebe in se izobraževal ter utrdil v narodnih bojih. Čehi stoji vedno za slovansko vzajemnost. Z darežljivostjo, ki je samo njim lastna, so zasnovali velepomembno »Matico Šolsko, ki preskrbuje na tisoče čeških otrok s potrebnim poukom v materinščini, da se tako ne potujčijo.

Splošno velja češki narod za najizobraženejšega od vseh slovanskih narodov. Mnogo domačih šol je Čehom omogočilo, da v kraljevini Češki nadkriljujejo celo Nemce, kar se tiče občne izobrazbe. V narodu se goji zlasti petje in glasba; na tem polju se Čehi vspešno kosajo z najslavnejšimi umetniki tujih narodov. Društveno življenje med Čehi vrlo uspeva, zlasti Sokolstvo, iz katerega povzemajo vsa slovanska telovadna društva svežih moči. V politiki so Čehi stari nasprotniki Nemcev. Po večini je narod češki še poljedelski, ali industrija, obrt in deloma trgovina rastejo od dne do dne bolj.

Duševno in narodno središče Čehov je zlata Praga, svetovno mesto, z več kot pol milijona ljudmi, ki so do malega sami Čehi. Tu imajo vsa večja češka društva svoj sedež. V mestu so češke in nemške visoke šole, gledišča, muzeji, spomeniki itd.

Po veri je češki narod katoliški, le nekatere druge male sekte obstojajo, med njimi protestantovska-husitska. Sploh pa je v duši češkega naroda, vsaj v kraljevini spomin na

Husa jako živ. Celo nekaj ponosno-kljubovalnega vidijo v tem. Imenitna narodna božja pot je Velehrad na Moravi.

Jan Hus je bil redovnik in učen mož. Nauki Angleža Wiclifa so ga napeljali do tega, da je začel bičati nekatere slabosti v cerkveni upravi katoliški in nato napadal tudi njene nauke. Ker si je kmalu pridobil somišljenikov tudi na dvoru kralja Vaclava, je postal rektor praškega vseučilišča in kot tak širil svoje nauke med ljudi ter nastopal zelo ostro proti Nemcem. Nevarnost razkola v cerkvi na Češkem je bila velika, zato so cerkveni in posvetni glavarji sklicali cerkveni zbor v Kostnicah na Švicarskem, ki je zavrgel Husovo krivo vero, njega pa izročil posvetni oblasti, ki ga je po svojih postavah dala sežgati na grmadi (1415. leta). Seveda je bil doma na Češkem joj. Grozovite vojske so opustošile cvetočo deželo, nauk Husov je bil polagoma zatrt, a njegovo ime ima še danes silno moč, ker je ž njim združena tako slavna minulost češka, ko so se borili za načela svojega rojaka in narodnost svojo proti celemu nemškemu cesarstvu.

Češki jezik štejejo med severoslovanske, kamor spada tudi poljski, ki pa je mehkejši od češkega.

Narod češki je žilav, kot vsi slovanski in ima še gotovo veliko prihodnost. Zadnja desetletja sem napreduje na vseh poljih in razširja močno svoje narodne meje s tem, da pridobiva vedno več zemlje. Zlasti v ponemčenih mestih delujejo Čehi neumorno, da jim padajo drugo za drugim v roke.

Največje mesto za Prago na Češkem je Plzen z 70.000 prebivalci, potem pa Budječevice s 40.000 ljudmi. V Plznu je okoli 8000 Nemcev, v Budječevicah pa petnajsttisoč. Na Moravskem je največje mesto Brno s štiri-desettisoč Čehi in petinšestdesettisoč Nemci. Glavno mesto v Šleziji je Opava. Ima več Nemcev kot pa Čehov, a leži na čeških tleh.

Slovaki (Čehi jih imenujejo Slovinci) nas Slovence pa Slovinci) prebivajo po severnem Ogrskem od reke Donave pa do reke Unge, ki se steka v Tiso. Njih zemlja je približno štirikrat toliko kot kranjska dežela. Vseh Slovakov je bilo l. 1900 dva milijona 150 tisoč. Narod je deloma katoliške vere, deloma pa protestantovsko-husitske.

Slovaki so se skoro gotovo obenem s Čehi naselili v sedanjih deželah in so bili s Čehi združeni v Veliki moravski državi, katero so pa Mažjari zrušili okoli leta 900 do 906. Od tedaj so postali najbrže podaniki Mažjarov, ki so hitro svojo deželo razširili do Karpatskih gora.

Jezik slovaški je skoro popolnoma isti kot je češki. Loč ga od češkega je nekoliko mehkejši in lažje izgovarjanje. Čehi so se dolgo trudili in delajo še na to, da bi se Slovaki združili s Čehi v en pismeni jezik. Slovaki sami pa se temu upirajo in hočejo imeti svoje knjige. Trde tudi, da so bolj v sorodu z Jugoslavani, z nami Slovenci, kot pa s Čehi.

Vspričo mažarske nevarnosti je seveda za Slovake edina dobra pot ta, da se združijo s Čehi v en narod, ker bodo s tem imeeli večjo korist in tudi varnejšo zaslobo pri Čehih. Tudi se Slovani ne bomo še naprej cepili v manjše narode.

Slovaki imajo precej narodnih društev, listov in knjig ter zavodov, ki jih varujejo pomažarjenja. Godi se jim zelo slabo pod mažarskim nasiljem.

Sosedi Slovakov so Beli Hrvatje, ki stanujejo okoli Požuna ob Donavi in doli naprej ob avstrijsko-ogrski meji. Tega slovanskega rodu je še 60.000 duš, ki se pa počasi izgubljajo med Nemci in Mažjari, ker nimajo svojih knjig. Naj bi se zavzeli zanje drugi Slovani!

Političen pregled.

KAK BO NOVI DRŽAVNI ZBOR?

Dne 25. junija se snidejo v avstrijski zbornici prvokrat poslanci voljeni po splošni in enaki volivni pravici. Kakšno bo to snidenie, kdo vé? Po vseh večjih listih rešujejo kaj različno to državnozbornsko uganko, razna domnevanja in ugibanja o novi zbornici se berejo po vseh častnikih. — Dvoje moramo imeti pred očmi, ako si hočemo vsaj v večjih potezah predstaviti položaj nove zbornice. To je versko stališče in narodno. V verskem stališču si bosta stala nasproti dva tabora — krščanski in protikrščanski. Prevladale bodo krščanske stranke proti združenim liberalcem in socialnim demokratom. Med Nemci nadkritičneje znatno krščanska stranka po večini protikrščanske stranke. Tudi na Češkem se obrača za krščansko stranko na bolje. Velik je njen napredek, tako, da stopi zdaj krščanska stranka lahko ponosno nasproti liberalizmu in odbija njegov vpliv, kar je velikega pomena, ako pomislimo, da je bilo poprejšnje češko zastopstvo skoro popolnoma liberalno. Prvič je nastopila na Češkem pri sedanjih volitvah krščanska stranka in prvič je že dobila od 700.000 glasov 80.000. Tudi na Češkem bo zjasnilo! — Tudi med italijanskimi poslanci tvorijo večino krščanski poslanci. Njihovo število znaša deset proti štirim liberalcem in štirim socialnim demokratom. Pride pa še v novo zbornico močno krščansko zastopstvo iz Galicije, ker Poljaki bodo v veliki večini katoliški. Torej s krščanskega stališča ne moremo obsojati nove zbornice, voljeni po splošni in enaki volivni pravici.

V narodnem oziru krožijo dosedaj tudi samo še ugibanja in mnenja. Gotovega se ne more še določiti. Ali bo imel slovenski blok večino, ali ne, to je še zavisno od raznih okoliščin. Po sedanjih sodbi bo štel nemški tabor 181 poslancev, seveda razdeljenih po prepričanju, slovenski pa 231, ki pa bo imel poleg razlike v prepričanju tudi še težave s poljsko-ruskim sporom. — Nemški krogi računajo drugače, ker menijo, da pristopijo k njim Italijani in Rusi iz sovraštva do Poljakov. Potem bi bil položaj tak, da bi Slovani šteli 203 in protislovanska večina 223 poslancev. Tu vmes pa stoji socialni demokrati, ki imajo v rokah odločitev v narodnih vprašanjih. Po narodnosti jih je 51 Nemcev in 32 drugih narodnosti. Vsled tega je pa narodnostni značaj nove zbornice še silno negotov. Nemška večina je sicer strta, toda v posamnih slučajih bo odvisno od veliko-stranskih činiteljev.

RAZMERJE NEMŠKIH KRŠČANSKIH SOCIALCEV IN SOCIALNIH DEMOKRATOV PRI ZADNJIH VOLITVAH.

Velicasta zmaga krščanskih socialcev daje upravičen povod, da se pečamo še enkrat z njo. Zanimivo je zlasti razmerje oddanih glasov za krščanske socialce in socialne demokrate, ki dokazuje, da so krščanski socialci najmočnejša nemška stranka, pa da so tudi močnejši kot socialni demokrati, ki se imajo zahvaliti za presenetljivo veliko število glasov edino le razdelitvi okrajev. Razmerje med obema strankama je sledeče:

Nižje Avstrijsko (vštevši Dunaj): krščanski socialci 336.436, soc. demokrati 180.847 glasov.

Gorenje Avstrijsko: krščanski socialci 9.484, socialni demokrati 22.000 glasov.

Štajersko: krščanski socialci 26.285, socialni demokrati 47.000 glasov.

Solnograško: krščanski socialci 3.521, socialni demokrati 7.500 glasov.

Tirolsko: krščanski socialci 54.500, socialni demokrati 10.000 glasov.

Predarlško: krščanski socialci 19.002, socialni demokrati 2.300 glasov.

Kranjsko (Kočevje): krščanski socialci 1.085, socialni demokrati — glasov.

Koroško: krščanski socialci 21.850, socialni demokrati 11.800 glasov.

Češko: krščanski socialci 37.411, socialni demokrati 167.000 glasov.

Moravsko: krščanski socialci 23.883, socialni demokrati 42.300 glasov.

Šlezija: krščanski socialci 12.983, socialni demokrati 21.000 glasov.

Bukovina: krščanski socialci 1.530, socialni demokrati 3.600 glasov.

Torej skupno: **Krščanski socialci 547.997, socialni demokrati 515.107 glasov.**

Torej samo nemška krščansko-socialna stranka je dobila 14. maja okroglo 30.000 glasov več kot socialni demokrati ter je kot razmeroma jako mlada stranka lahko ponosna na krasne svoje uspehe tembolj, ker se njeno posestno stanje dosledno in vztrajno razširja.

KATOLIŠKA STRANKA MED ČEHI.

Novoizvoljeni katoliški češki poslanci so izdali krasno izjavo svojim volivcem. V njej se zahvaljujejo svojim volivcem in obetajo, da se bodo v novi zbornici z vsemi svojimi močmi potegovali za zgodovinska prava češkega naroda, na gospodarskem polju se hočejo zvezati z drugimi poslanci, ki so izvoljeni na gospodarskem programu, obljubujejo, da hočejo delati za gospodarsko povzdigo ljudstva, ker se smatrajo v prvi vrsti kot zastopnike ubožnih stanov. Varovali bodo krščanski zakon in se potegovali za krščansko šolo.

KDO BO PREDSEDNIK NOVE ZBORNICE?

Različno ugibajo listi o bodočem predsedniku nove zbornice. Poljaki ga hočejo imeti iz svoje srede, Nemci zopet iz svoje. Domnevajo, da bo skoro gotovo izvoljen za predsednika nižjeavstrijski deželni glavar dr. Ebenhoch iz katoliške stranke. Poljaki dobe skoro gotovo enega podpredsednika, ravnotako tudi Čehi. Ako se pa ustanovi, kakor se govori, še tretje podpredsedniško mesto, ga zasede kak Jugoslovian. Tudi se govori, da dobe Jugoslovani svojega ministra.

NAJMOČNEJŠI KLUB V PARLAMENTU.

Omenili smo že, da se vrše pogajanja med katoliškim središčem in krščansko-socialno stranko, ali se naj združita oba kluba v en klub. Odločitev je bila izrečena na zborovanju poslancev katoliškega središča, kjer se je sklenilo, da vstopijo poslanci katoliškega središča iz Gorenje Avstrije, Štajerske in Solnograškega v krščansko-socialno stranko pod pogojem, da se jim ohrani njihova obstoječa strankarska organizacija in da se jim dá prosta roka pri glasovanju o gospodarskih vprašanjih. S tem sklepom je krščansko-socialni klub najmočnejša stranka v novi zbornici.

ČEŠKI KLUB V PARLAMENTU.

Ustanovitev narodnega češkega kluba v novi zbornici je gotova stvar. Kak bi bil ta klub? Čeških poslancev je 108 in od teh je 24 socialnih demokratov, ti so pa za Čehe skoro gotovo izgubljeni. Če se ustanovi češki narodni klub bi štel torej 84 poslancev. V na-

rodnih in gospodarskih stvareh bi klub skupno nastopil in glasoval. Namen kluba je pa ta, da enotno nastopi proti Nemcem.

KRASNI USPEHI KRŠČANSKE SOCIALNE STRANKE.

Židovsko časopisje hoče omalovaževati vspehe nemških krščanskih socialcev pri zadnjih državnozbornskih volitvah, a nemška krščanska struja je daleko presegla socialno demokracijo, da o poraženih liberalcih niti ne govorimo, slovenske krščanske struje pa bodo le še krepko pomnožile vrste za pravo socialno delo vnetih mož.

Na Dunaju so krščanski socialci dobili 157.000 glasov in 20 mandatov, socialni demokrati 120.000 glasov in 10 mandatov, liberalci so na Dunaju vjeli samo 3 mandate. Za veliko svetovno mesto Dunaj, ki ima mogočno organizirano socialno demokracijo, je to velikanski uspeh. V Berlinu n. pr. je socialna demokracija pri zadnjih volitvah pobrala razun enega vse mandate. Notranje dunajsko mesto so v prejšnjem državnem zboru zastopali židovski liberalci Wrabetz, Noske, Ofner in Kopp. Od teh mandatov so si kršč. socialci priborili 3 mandate, in le 1 mandat obsežnega dela je dobil liberalci. Celo v dunajskem Leopoldovem mestu, katero je dosedaj zastopal liberalci dr. Vogler, je stranka priborila en mandat, drugi novi mandat v tem mestu je z največjim tučom ostal v posesti židov. Prej so imeli krščanski socialci na Dunaju 12 mandatov, sedaj so jih dobili 20! V vseh 21 kmečkih občinah na Nižjem Avstrijskem so krščanski socialci zmagali s tolikimi večinami, da na kako izpremembo posestnega stanja niti misliti ni! V mestih izven Dunaja na Nižjem Avstrijskem doslej krščanski socialci niso imeli poslancev. Sedaj so krščanski socialci priborili tri nižjeavstrijske mestne mandate in le en mandat so si s socialnodemokratsko pomočjo mogli ohraniti liberalci.

Na Tirolskem so si nemški krščanski socialci priborili 13 mandatov, na Štajerskem 2 in po en mandat na Koroškem, Moravskem in Češkem, tako da je sedaj nemška krščansko-socialna stranka najmočnejša nemška stranka v Avstriji.

NAŠA MOČ.

Kandidatje na Kranjskem, Spodnjem Štajerskem, Goriškem, Koroškem in v Istri so — kot se sedaj razvidi, po končanih volitvah, dobili: na Kranjskem 48.424 glasov, (liberalci, vštevši Ljubljano 12.202 glasov), na Spodnjem Štajerskem 29.700 glasov, (liberalci 12.313 glasov), na Goriškem 12.159, (liberalci 10.313 glasov). Slovenski katoliški kandidati so dobili na Koroškem 7892 glasov, ne vštevši glasov, ki so bili na Koroškem oddani za nemške krščanske socialce. Slovenski kandidatje, ki so kandidirali na istem programu, kot ga je razvila S. L. S. na Kranjskem, so dobili v Istri nad 30.000 glasov. Tako so v naših deželah dobili 128.175 glasov kandidatje izvoljeni na protiliberalnemu programu, na podlagi narodnih in verskih načel, na programu, ki se izjavlja proti razporoki, proti ločitvi cerkve od države in proti svobodni šoli! Ogromno se to število še pomnoži z glasovi iz Dalmacije, kjer tudi niso nič hoteli čuti o proticerkvenih programih. To je nepremagljiva armada.

DRŽAVNOZBORKSE VOLITVE NA GORIŠKEM.

Izid volitev na Goriškem nas je popolnoma zadovoljil. Zmagonosno je izšla iz volivnega boja naša stranka, pokazalo se je, da

stoji ogromna večina ljudstva na naši strani. Samo njej zaupa ljudstvo, da bo zastopala res ljudske koristi, ker v njej je moč, življenje in delo. Sijajno je zmagal v gorah dr. Gregorčič, z dvetretjinsko večino je podrl svojega liberalnega nasprotnika, dasiravno so napeli liberalci vse sile proti njemu in so z gotovostjo upali, da prodre njihov liberalni kandidat. Pokazalo se je na Goriškem, bolj kakor kjerkoli, da ljudstvo, ki je politično zrelo, ne mara več liberalizma, ki npravno zastrupuje ljudstvo, gospodarsko pa ga hoče uničiti. Goriška okolica nam to priča. Trije nasprotniki so stali proti našemu kandidatu. Zmagal je vse. Najveselejše, kar moremo zabeležiti pri tej zmagi, je to, da nimajo v goriški okolici liberalci nobenega vpliva več, torej ne pridejo več v poštev. Pač je zmagal na Krasu liberalni kandidat. Da, resnica je, da je izvoljen, toda odločno ugovarjamo temu, da bi bil zmagal. Ne on, ampak nasilstvo, sleparstvo od strani nasprotnikov je zmagalo. Zlasti učitelstvo je šlo z vsemi silami v boj za liberalnega učitelja in vplivalo na vse mogoče načine na volivce, da so se ti obračali na naše zaupnike, češ: »Voliti moram Štrekela, ker se bo naš učitelj sicer nad menoj maščeval«. Mi si bomo to dobro zapomnili. Učitelji so zavoljo nas, ne mi zavoljo učiteljev! Ako mislijo, da bo ljudstvo še naprej prenašalo njihova nasilstva, se temeljito motijo. Sodba ljudstva, kadar bo izrečena, bo strašna, ako bo hodilo učiteljstvo po tej poti. Mi hočemo in spoštujemo dobre učitelje, toda takih ne maramo. — Drugod zopet je bilo tako nasilstvo od liberalne stranke, da si naši niti iz hiš niso upali. Tako je torej prišel do državne poslanca liberalni učitelj Štrekeli. Ni torej zmagala na Krasu liberalna misel, ampak liberalno nasilstvo, ni zmagal Štrekeli, ampak moč liberalnih kmečkih oderuhov. Tudi na Krasu še nismo obunali. Naša stranka si bo znala z delom in vztrajnostjo pridobiti prihodnič tudi ta mandat. Dela bo treba. — naša stranka se ga ne boji, ker je stranka dela, ker je prava ljudska stranka. Pogledimo le v Gregorčičev okraj, kjer je razvila naša stranka svoje delo, in vidimo, da je zmaga sijajna. Tu dobimo največ izobraževalnih društev in gospodarsko najbolj samostojno ljudstvo. — Tako bomo delali tudi na Krasu in uspeh nam je zagotovljen.

Listek.

Sodnijski obrok.

(Valesca Bethusy-Huc.)

Kmet Pankracij Grabotka stoji pred svojo, s svetlo zeleno barvo barvano hišo in kadaj tobak iz malega vivčka. Sive oči gledajo na streho, kjer se igrajo golobje.

»Dobro se jim godi,« si misli Pankracij, »ker jih nihče ne sili, da bi govorili.

Da se živalice grgraje in skakljaje medseboj umevajo, tega on ne sliši, ker je gluha kakor noč. In ker je gluha, zato misli, da ni večje težave na svetu, kakor govorjenje.

Ali čeprav nerad govori, ima vendar veselje nad lepimi barvami. Nad zelenim hišnim zidovjem se bližji rdeča strešna opeka, na njej je z velikimi številkami napisana letnica 1900. Nasproti hiši stoji mogočna šupa. Na vsako stran vrat se sveti rdeče barvana neška, in v desni stoji sveti Pankracij, v levi pa podoba sv. Ane. Po gnojišču, ki leži na dolgo in široko pred hišo, rije par svinj, okrog leta raz-

novrstna kuretina, ki pobira zrnje — in vse te živali in živalice se vesele čisto tiho — kakor meni gluhi Pankracij Grabotka — svojega življenja. Naenkrat se sliši iz hleva glasno mukanje krave. Kmet misli, da je zavrsala muha, in zamahne z roko preko ušesa. Takoj nato zazveni drugi glas skozi nedeljsko tišino na dvorišču tako krepko in razločno, da je celo gluhi Pankracij slišal, kdo vpije. Vivček potisne v drugi kot ustnic in jo mahne z dolgimi koraki skozi vrata na vaško cesto. Čemu bi si pokvaril mir nedeljskega jutra s tem, da poslušaj govorjenje in vpitje? On sicer spoštuje gospodarske prednosti stare Rotije, svoje sorodnice, ki je bivala pri njem že od smrti njegove žene — ali njenemu klepetanju in blebetanju se rad izogne. Kdo drugi bi še dalje na vaški cesti slišal, kako se Rotija jezi nad svojo hčerko Marjanko, da je še ni iz cerkve, in nad Pankracijevim sinom Florijanom, da ni nakrmil živine. Saj potrebuje živina tudi v nedeljo krme, ali ne?

Gluhi kmet vsega vpitja in krega ne sliši. Veseli se prijaznega nedeljskega miru, ki biva povsod, samo v obližju stare Rotije ne. Počasni korakajoč po cesti krene na stezo, ki pelje proti njegovemu travniku. Gledat gre, kako rase trava in če je ni morda živina kaj popasla. V solncu lesketajoč se travnik leži pred njim, prepleten z najlepšimi cvetkami, in vse naokoli je tiho in svečano. Samo tupatam na poljskem potu se zasveti rdeča jopica te ali one kmetice, ki se vrača iz cerkve.

»Služba božja je končana,« si misli kmet. »Marjanka bo morebiti po ti poti prišla iz cerkve... in morebiti Florijan z njo.«

Marjanka je bila pri delu jako pridna. Grabotka je večkrat dejal pri sebi, da zaleže ona za tri dekle. In zato ni imel nič proti temu, da bi se omožila z njegovim sinom in dedičem Florijanom. Bogata nevesta bi mu bila sicer ljubša, ali kdo jo bo iskal? Koliko govorjenja in nemirnega čakanja je treba, predno jo pripelješ svojemu sinu na dom. Sicer pa... saj je njegovo posestvo tako in tako najlepše in največje v vasi... Florijan je njegov edini sin — è, pa naj vzame dekleta, če mu je po volji.

»Stari smo,« je rekla Rotija, »in če se Florijan oženi z Marjanko, potem bomo šli lahko k počitku, nobenih skrbi ne bo več.«

Zato je Rotija z vaškim učiteljem (pred njegovo veliko učenostjo je bilo Pankracija Grabotka kar strah) napisala vse potrebne listine. Pankraciju bi bilo treba reči le še »da« — za sredo je bil določen sodnijski obrok pred sodnikom — in stvar bi bila pri kraju.

»Prestara sva za delo,« to je trobila stara Rotija kmetu v uho dannadan, toliko časa, da je verjel. In zdaj je nemiren in nevoljen čakal srede. Ob travniku je stal in zrl po poljski poti. Ni bilo Marjanke, ni bilo Florijana...

Florijan je med tem časom sedel v gostilni poleg cerkve in pil.

Ko je Marjanka videla, kako je izginila njegova velika in široka postava v krčmi, ji je postalo tesno pri srcu, in čudna misel ji je šinila v glavo: »ravno tak bo postal enkrat, kakor njegov oče malobeseden, neroden in dolgočasen v mišljenju in delu. Nekoliko gluha je že tudi!« In bilo ji je, kakor bi siva senca zagrnila vso poletno lepoto, kakor bi težek kamen pal na njeno srce.

Zamišljeno je stopala skozi vas.

Stara ženica je stala ob potu — mati Glombka ki jo je ona poznala že od otroka. Bila je dekla pri Pankraciju, tedaj ko je prišla Marjanka s svojo materjo na posestvo. Z njenim sinom Gregorjem je pasla goši.

Dekle je mislila o tem in je nehote postala.

»Kako — mati Glombka?« vpraša starko, ki vzdihuje in kaže kolena.

»Slabo, slabo, Marjanka. Noge me nositi nočejo več. Da, pomagaj mi, da pridem do železnice.«

»Ali hočete kam odpotovati?«

»Odpotovati? Nikdar v življenju se nisem vozila po železnici in se nikoli ne bom... Pa vendar bi se lahko zgodilo... zgodilo bi se lahko, Marjanka, da se vrne Gregor.«

»O, — Gregor! Ali še živi?«

Marjanka je odprla široko oči, kakor bi gledala nekaj neverjetnega pred seboj.

Starka pokima.

»Res, Marjanka, pred šestimi tedni je pisal. In denarja mi je poslal. Dobro se mu godi in če se mu bo godilo še boljše, pa se bo vrnil domov.«

»O, — Gregor!« ponovi Marjanka; »mislila sem, da je že zdavnaj mrtev. Govorili so tako.«

Starka kihne.

»Jaz nisem verjela nikoli, čeprav so vsi pravili. Zakaj bi moral umreti ravno moj Gregor? Saj nimam razven njega ničesar na svetu... Med tednom plevem kje na polju, v nedeljo pa grem na železnico čakati. Ako ljubi Bog in svetniki v nebesih hočejo, se bo vrnil moj Gregor na nedeljo, ko imam čas.

Oprla se je na Marjanko, in šli sta proti kolodvoru. Marjanka je vedno ponavljala med potom: »Jei, — da Gregor živi! — da Gregor živi!« in ni se mogla načuditi.

Starka pa, ki ji je hoja postala lažja, je govorila:

»Saj bi mi ne bilo treba več toliko delati, saj dobljam starostno podporo od gospoda deželnega svetnika, vsak teden dobim poldrug goldinar — pomisli; pa denar rajše shranim. Bogvé, kako je z Gregorjevim bogastvom. Nazadnje pride lahko ubožen domov, in prav zaleglo mu bo nekaj goldinarjev.«

Ko sta prišli do kolodvora, sta sedli na rob jarka, od koder se je videlo, če se je kdo pripeljal po železnici.

»Ali hočeš brati pismo Gregorjevo?« vpraša starka. »Dolgo in lepo pismo je; bere se kakor v bukvah. Vedno ga imam pri sebi, čeprav ne znam brati. Se že kdo dobi, da ga mi prebere.«

Privlekla je pismo iz žepa. Zavito je bilo v rdeč robec.

»Pa glasno moraš brati,« opomni starka. Marjanka bere:

Barbeck (Nemško), 27. apr. 19...

Ljuba mati!

Dvakrat sem Vam že pisal pred zadnjim dogodkom, pa mi niste odgovorili. Niti ne vem, ali živite ali ste umrli.«

»Nobenega pisma nisem dobila,« mrmra starka. »Svet je hudoben, vse se lahko zgodi.«

»Ali ste mu sedaj odpisali?« vpraša Marjanka.

»Sem, Gospoda učitelja sem prosila, in mi je pisal, da še živim. Zato čakam zdaj Gregorja.«

Marjanka nadaljuje to branje:

»Ker ste vendar moja mati, moram poizvedeti, ali še živite. Meni se godi zelo dobro, in če mi ne bo ugajalo, pa pridem domov in si postavim lepo gospodarstvo.«

»Oh, kako lepo pismo!« vzdihne Marjanka. Starka pokima in mladenka nadaljuje:

»Pisati Vam moram o zadnjem dogodku. Moji tovariši, delavci, so napravili revolucijo. Ubili so hoteli našega gospoda. Jaz sem se spomnil na gospoda

župnika, na Vas in na vse domače in sem delal: ne, to se ne smé! In vstopil sem se pred gospoda, dvignil sem mizo in sem udarjal po napadalcih. Potem je nekdo ustrelil, vojaki so prišli, in jaz ne vem, kako . . . mislil sem, da sem mrtev, ker so me obstrelili. Ljuba mati, če ste že mrtvi, bo gospod učitelj bral pismo in moji domači ljudje bodo vedeli, kaj se je zgodilo. Če pa dobri Bog in ljuba Mati božja hoče, da še živite, potem pa — ljuba mati — bodite veseli! Ker nisem umrl in sem vendar gospoda obvaroval smrti, so me vprašali, kaj želim. In rekel sem: Ne zamerite mi, rad bi si doma kupil gospodarstvo. Pa so mi dali denarja — ne, denar je pri bankirju v Berlinu, in lahko ga dobim, kadar hočem; — denar za pot imam tudi, in ko bom ozdravel popolnoma — nekoliko sem še vsled strela hrom — pa se popeljem domov.

Marjanka je obstala. Nato je pričela brati, vsa rdeča v obraz:

»Tudi bi rad zvedel, kako se godi Marjanki. Ali je že velika in močna? Tukaj so dekleta bolj nežna, pa to mi ni všeč. Če bi nakladale gnoj ali kopale krompir, saj bi se pretrgale pri delu. Ljuba mati . . .«

»Jezus Marija, vlak prihaja,« vpije starka, »daj mi pismo nazaj — —«

»Ne, mati Glombka — rada bi — —«
 »Ne, ne, pismo nazaj!«
 S tresočimi rokami je zagrabila starka svoj zaklad in ga je potisnila v žep. Z izbuljenimi očmi, komaj dihajoč, je gledala puhajoči vlak.

»Strašna moč to . . . in moj sinko se pelje . . . o Bog, o Bog, usmili se!« mrmra starka. Vlak se ustavi.

Marjanka steče naprej proti kolodvoru. Starka krevsa za njo in mrmra molitev . . .

Ljudje se razkrope, vlak odpiha, pričakovane sina pa ni . . . ni . . . Napol mestno, napol kmečko oblečena dekleta, s korbico v roki, gre mimo.

»Albina!« kliče starka, »ali si videla, če se je pripeljal Gregor?«

Dekle obstane.

»Gregor? Odkod pa bi prišel?« Zasmije se in zmaje z glavo, nato se obrne k Marjanki: »Blede se ji v glavi . . .«

»Ne, ne, Gregor pride, res pride — če ne danes, pa drugikrat, saj je pisal,« dè Marjanka, še vedno nekoliko zardela.

»Ni mogoče! Saj so vendar pravili, da je bil ubit pri nekem velikem pretepu. No, meni je vseeno. Na dom se mi mudi. Moja gospoda v mestu mi je dala danes prosto; nekaj nesem svojim ljudem,« in je pokazala na korbico v roki.

Marjanka, ki je imela isto pot, se ji je pridružila, starka pa se je zopet sključila ob

jarek in je čakala prihodnjega vlaka. Med potom je pripovedovala Albina, kaj se vse vidi v mestu, in Marjanki je postajalo srce težje in težje. Albina je kramljala tako veselo, škrjančki so se radovali nad poljem. Marjanki pa je bilo, kakor da ne bo nikdar več vesela, nikdar več. Ni mogla razumeti, zakaj je vedno mislila na to, da postane žena Florijanova. Seveda, mislila je, da je Gregor umrl. Ona je bila še mlada, in mati ji je prigovarjala. Zato je mislila: enkrat se moram omožiti, pa naj že bo Florijan ali kdo drugi, vseeno. Florijanove navade in razvade pozna, pozna tudi gospodarstvo — čemu bi ga ne vzela?

Ali zdaj — kakor bi trenil — ji je prišlo v glavo, da Florijana ne mara. Ko se je spomnila sodnijskega obroka v sredo, ko bo kmet izročil Florijanu posestvo, ji je vsled bojazni stopala kri v glavo. V nedeljo bo oklicana s Florijanom — — in Gregor še živi, in se bo vrnil, Gregor!

Svojih težkih dušnih bojev ni hotela razodeti Albini. Devico Marijo in sv. Ano je prosila pomoči. Kar zagleda na poti široki hrbet in nad njim znani širokokrajni klobuk kmeta Grabotke; hrbet in klobuk sta sedela na mejniku pred travnikom in se nista genila.

»Pankracij mi bo pomagal — — gotovo mi bo pomagal — —,« ta misel je šinila Marjanki v glavo. (Konec.)

Razgled po domovini.

Liberalna tolovajstva v Ljubljani se nadaljujejo. Ni zadosti, da so liberalni pijanci pobili okna v knezoškofijski palači, da so metali kamenje v stolnico, sedaj so začeli tudi javno napadati na cesti naše moze. V nedeljo 26. maja je napadel neki liberalček g. časnikarja Štefeta opoldne, ko se je vračal iz stolnice od sv. maše. Gosp. Štefe je napad odbil in odgovoril napadalcu s palico, da jo je zlomil nad njim. — V torek ob 2. so trije liberalni pobalini napadli duhovnika dr. Evgena Lampeta, ki je šel po svojih opravilih ob 2. popoldne po ulici. G. dr. Lampe je bil neoborožen, ko so ga ti lopovi napadli, ki so takoj po napadu hiteli v uredništvo »Narodovo« poročat o svojem velikem junaštvu. — Na praznik sv. R. Telesa so skušali napasti našega somišljenika dr. Pegana, ko se je vračal s svojo soprogo proti domu. Gosp. Pegan je napad odbil. Sedaj imajo še celo vrsto naših mož na programu, da jih napadejo. Vse to se godi v sredini Ljubljane pri belem dnevu za časa županovanja Ivana Hribarja, ki hoče kot državni poslanec sedeti v istem klubu z našimi poslanci. Povod tem napadom je hujskajoče pisarjenje »Slov. Naroda«, ki je bil radi tega prejšnji teden že zaplenjen od državnega pravdnistva. Ta lumparski časopis kar poziva svoje privržence, naj napadajo poštene ljudi. Tako daleč smo prišli, da ni človek več varen na ulici. Imeti bo treba našim somišljenikom pasje biče v roki, da zapode liberalne tolovaje. Ako ne stori policija svoje dolžnosti, znali si bodo naši možje sami pomagati.

Liberalno učiteljstvo je bilo skoro povsod poraženo s svojimi kandidati. Pobijalo je na vso moč kandidature dr. Šusteršiča, dr. Korošca, dr. Zitnika, dr. Benkoviča in dr. Gregorčiča, a vsi ti so zmagali z velikimi večinami. »Učiteljski Tovariš« molči o teh zmagah, pač pa se veseli, da je prišlo v zbornico res izredno veliko socialnih demokratov. Pregovor pravi: »Gliha vkup štriha.« Kar lepo k socialnim demokratom, liberalni učitelji, tam

je res vaš najboljši prostor, saj ste ravno taki nasprotniki našega kmeta, kakor socialni demokratje, v verskem oziru pa tudi ne mnogo boljši.

V ljubljanski stolnici se vrši nemški misijon, ki bo končan prihodnjo nedeljo. Misijon, katerega vodijo sloveči cerkveni govorniki pater Abel, Kolb in Volbert, je jako dobro obiskan. Sicer je »Slov. Narod« spisal cel članek, jako strupen proti misijonu, a ni nič škodoval. Mislimo, da je še koristil, ker je tudi take ljudi opozoril nani, ki bi drugače ne bili zvedeli zanj. Pošteni Ljubljancje so obsojali tistega tintomaza »Narodovega«, ki je ta dopis skrpal.

Neodvisni kmetje so postali takoj po končanih volitvah zopet odvisni. Ko je Hribar zmagal v Ljubljani, pokazali so se vsi neodvisni, kaj so. Hribar je načelnik liberalne stranke, ki je za ločitev cerkve od države, za razporoko in svobodno šolo. In temu Hribarju so vsi »neodvisni« voditelji »neodvisnih kmetov« brzojavno častitali k zmagi, streljali na čast zmagave, razobesili zastave itd. Med častitajočimi najdemo imena Penca, Dekleva, Gruden, ata Žužamaža i. dr. Ali so res bili ti možje ob času volitev »neodvisni«! Sodbo prepuščamo tistim, ki so se dali zapeljati tem možem.

Utopila se je v Krki pri Bušči vasi na Dolenjskem dná 27. maja Marta Stipošni, rodom Hrvatica. Zapušča dva mala otroka doma in moža v Ameriki. Ravno odsotnost moža jo je privedla do tega, da je namenoma storila konec svojemu življenju v valovih.

Strela je ubila nedavno popoldne kajzarja Damijana Koprivca z V. Illove gore, občina Račna. — Z ženo sta šla nabirat zelenjave za živino; ko sta bila kakih 20 minut od doma, se je zabliskalo in strela je udarila v neko drevo ter obenem pobila oba mimo-idoča. Mož je bil, kakor se dá soditi, hipoma mrtev, žena se je čez nekaj časa zavedla, a je sedaj zelo slaba ter v postelji. Grozen udarec tembolj, ker ima štiri male otročiče in

nikakih sredstev. Kdor more, naj pomaga bednim. Darove sprejema Srečko Zalokar, organist na Kopanju, pošta Grosuplje.

Cerkev pogorela. V Nemški Loki pri Kočevju je 27. maja udarila strela v cerkev. Cerkev je pogorela.

Odlikovani poslanec Pfeifer. Cesar je podelil deželnemu poslancu Viljemu Pfeiferju red železne krone III. vrste. Našemu zaslužnemu poslancu iskreno častitamo na odliki.

Umrl je v soboto 25. maja zvečer ob pol 12. uri v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji upokojeni župnik Josip Zamide, rojen v Kočevju l. 1852. Pogreb je bil 28. maja ob 3. uri popoldne na šmihelskem pokopališču. N. v m. p.!

Cigansko vprašanje na Dolenjskem. Ker postaja ciganska nadloga v novomeškem okraju čimdalje resnejša, je župan občine Šmihel-Stopiče gospod Zurec pred kratkim sklical zaupne moze k posvetovanju, kako v okom priti tej nadlogi.

Strela ubila. Pri sobotni nevihti 25. maja je ubila strela v okolici Celovca dva konja. Izvošček je tudi precej poškodovan. V nedeljo so imeli zopet hudo nevihto s točo.

Nevihte in uime na Dolenjskem. Sobotna nevihta 25. maja, ni prišla do popolnega izbruha. S soparo prenasičeno ozračje je vztrajalo preko nedelje, vsled česar se je zlasti popoldne občutila neznosna soparica. Pa šele v ponedeljek je prišlo menda po vsi Dolenjski do pravcatnega izbruha. Po okrajih, ležečih na jugovzhodnih gorah, se je že dopoldne pričelo. Kakor pripovedujejo potniki, je okrog Suhorja in Luže toča napravila obilo škode. Popoldne okolu 5. ure pa se je nevihta z divjio silo pridrvila v obližje Novega mesta. Treskalo je, kakor v veliki bitki. Med silno ploho se je vsula tudi toča; ako in kje je napravila kaj škode, doslej še ni znano. Po nevihti so bili opazovati slinči pojavi nadaljnih elementarnih izbruhov, kakor v soboto zvečer. Pričakovati je kmalu tudi po Dolenjski ponovnega povratka neviht.

Smrtna kosa letos zelo marljivo kosi mlade duhovnike. V teku nekaj mesecev so umrli v najboljših letih gg. kapelan Bernard iz Trebnjega, Lavretič v Trbovljah, Pirca na Primorskem pri Kranju, Sušelj na Blokah in pretečni teden v petek v ljubljanskem Leonišču č. g. Janez Berce, kapelan v Dobrniču. Raniki je bil rojen v Dražgošah na Gorenjskem dne 5. maja leta 1876 in v mašnika posvečen dne 14. julija leta 1902. Služboval je ves čas kot kapelan v Dobrniču. Tu se je nevarno prehladil, dobil je jetiko in ta ga je spravila v prezgodnji grob. Pokopal ga je v nedeljo v več, g. stolni kanonik Anton Fetič-Frankheim. K pogrebu je prišlo iz Dobrniča lepo število članic Marijine dekliške družbe, ki so ranikemu voditelju darovale lep venec z napisom. Pokopali so ga na novo pokopališče k sv. Križu. Svetila mu večna luč!

Romanje v Lurd. Dunajski romarji so odpotovali ta teden na božjo pot v Lurd. Vseh romarjev je bilo 266, med temi 17 gg. duhovnikov. Tem romarijem so se pridružili tudi trije kranjski Slovenci in sicer č. g. Andrej Česenj, župnik v Podgradu pri Novem mestu, Uršula Potokar iz Šmarja in Frančiška Urbančič iz Brega pri Trebnjem.

Birmanski botri in botre kupijo po navadi svojim birmancem poleg drugih daril tudi kako molitveno knjigo; to je sicer prav lepa in hvalevredna navada, vendar je treba tudi tukaj pazljivosti; ni vsak molitvenik dober, posebno ne za birmance. — Gospodje katehetje nas prosijo, da opozorimo birmanske botre in stariše, ki kupujejo svojim otrokom molitvenike, naj bodo v tem oziru bolj izbirčni in naj nikar ne kupujejo molitvenikov na semnjih; ozirajo naj se v prvi vrsti na vsebino, ne pa toliko na zunanjo obliko. Žalibog, da se prodaja na semnjih po navadi najslabše blago, ki je po svoji zunanosti napravljeno le za oko, trpežnosti pa nima nobene. Kar se pa tiče vsebine, bodi opomnjeno, da so molitveniki, ki se prodajajo na semnjih, največkrat zaloga nizkih tujih spekulantov in nimajo ti molitveniki mnogokrat niti skojiskega potrdila. — Botri in stariše, ki kupujejo take molitvenike, ravnajo naravnost proti cerkvenim postavam, ker je poraba nepotrjenih molitvenikov cerkveno prepovedana. Pa tudi potrjeni molitveniki ne vstrezajo vedno svojim namenom, tukaj je treba upoštevati, da morajo moliti otroci po besedilu novega cerkvenega molitvenika, katerega so pred kratkim potrdili, sprejeli in predpisali škofje za vse slovenske škofije; to pa zato, da se moli po vseh slovenskih cerkvah z istimi besedami; pri nas se moli sedaj z ravno istim besedilom, kakor v Istri, na Štajerskem ali v katerikoli še tako oddaljeni slovenski cerkvi.

Da je to soglasje v cerkvenem besedilu zelo potrebno in zares velikega pomena, bo pokazala prihodnost, četudi se mnogi niso mogli takoj spoprijazniti s preuredbo.

Edini molitveniki, ki obsegajo novo cerkveno besedilo in so za birmance primerni, so sledeči:

1. »**Bogu kar je božjega**«; spisal Franc Finžgar, župnik. Jako fin molitvenik v zelo priročni obliki, se dobi vezan v fine, pregibljive platnice za dečke in v fine vatirane platnice za deklice. Cene molitveniku v vezavah za dečke: z rudečo obrezo 1 K, fino šagreno usnje, zlata obreza 2 K 20 vin., najfinejša teletina 3 K. — Cene molitveniku v vezavah za deklice: fina vezava z zlato obrezo 1 K 80 v., fino šagreno usnje 2 K 20 vin., najfinejša teletina 3 K. — Po pošti vsak izvod 10 vinarjev več.

2. »**Pot k Bogu**«, spisal dr. Gregorij Pečjak. Krasen, popoln, za vse potrebe zadoščajoč molitvenik. Cena: z rudečo obrezo 1 K 20 vin., z zlato obrezo 1 K 60 vin., fine vatirane platnice 2 K 80 vin., najfinejša teletina 4 K 20 vin.; po pošti 20 vinarjev več.

3. »**Šolski molitvenik**«, spisal dr. Gregorij Pečjak. Molitvenik je posebno primeren za šolsko mladino obojega spola v ljudskih šolah. Cena: z rudečo obrezo 80 vin., z zlato obrezo 1 K 20 vin., fin šagrin (vatirano) 2 K 30 vin., najfinejša teletina (vatirano) 3 K 70 vin.; po pošti 20 vinarjev več.

4. »**Večno življenje**«, spisal dr. Gregorij Pečjak. Molitvenik je po svoji vsebini primeren za dijake srednjih šol. Cena: z rudečo obrezo 1 K 20 vin., z zlato obrezo 1 K 60 vin., najfinejša teletina 4 K 50 vin.; po pošti 20 vinarjev več.

5. »**Sveto opravilo**«, spisal Josip Čedec. Cena molitveniku z rudečo obrezo — K, po pošti 20 vinarjev več.

Birmanski botri naj zahtevajo torej pri trgovcih le označene molitvenike, ali pa naj se obrnejo na naslov: »Katoliška Bukvarna v Ljubljani«. Tudi č. gg. katehetje bodo molitvenike radi preskrbeli.

Pogrebna pesem liberalcem.

Dežela je Kranjska poslanec volila in v beg liberalce je zapodila, že liberalci so se veselili, da zmago povsodi bodo slavili. Kdor »Narod« je bral, je mislil, da pet na Dunaj za šest jih bode šlo let. Pa čudno je bilo: štirinajsti maj jim djal je tako: liberalci nazaj! Tam na Gorenjskem Dermota in Čop na Dunaj skočiti sta mislila: hop, volivci pa z listki so rekli tako, ne Čop, ne Dermota poslanec ne bo! Tam v Kranju in Loki pa Jozo Novak se spet je pokazal kot velik junak, on večer že skoro je kandidat, pa spet so volivci poslali ga spat. In zmagal je vrli naš Demšar Fran, ves trud liberalcev je bil zaman. Na Notranjskem trdul se neki Dekleva je v potu obraza — uboga reva — na Dunaj bi prišel v zbornico rad, ker mož je premalo doslej še bahat, volivci pa rekli naglas so tako: Dekleva poslanec nikoli ne bo! In zmagal je Žitnik, naš stari znanec, ki bil je in bode še naš poslanec! Pri Idriji slavni pa neki Gruden postal je od govorov že ves truden, kot romar je šel od vasi do vasi in mislil, da zanj že vse ljudstvo gori; in res je Gruden prav srečno pogorel, sicer bi od shodov že itak bil znorel. A sociji zase so zbrali Kopača, na Dunaj poslali hoteli mokrača; volivci pa rekli so jima tako: Ne Gruden, Kopač ne, poslanec ne bo! Navadnega delavca mi smo izbrali, na Dunaj Gostinčarja bomo poslali. Ljubljanska okolica je govorila, Žirovnika v šolo nazaj zapodila, on naj se drži le šolske ure, pusti pa naj razne candidature. Mokrač pa Petriča so postavili in mislili, z njim se bomo proslavili, a dični naš vodja, naš Šusteršič, je spravil oba kandidata na nič, Žirovnik in Petrič sta izginila in kot poslanca za vselej preminila. In zmagal je Šusteršič, vodja naš znani, katerega dolgo nam Bog še ohrani! Tam doli pa vinorodna Dolenjska poslancu je svojemu bila zvesta, glasove je svoje Šukljetu dala, nikogar ni družega sebi izbrala.

Takoj liberalci pa so umno sklenili, da peš v Ljubljano bodo hodili, ker Šuklje naredil železno je cesto, ki pelje iz Ljubljane zdaj v Novo mesto. Tam v Krškem okraju za en mandat čveterni pa je bil celo kandidat, Mokroški Penca, Gombač in Stare, volivce k volitvi privedli so vse; volivci pa rekli na glas so tako: Hočevdar poslanec na Dunaju bo! Zleteli domov so urnih krač: Mokronoški Penca, Stare in Gombač, posebno se čudi nesrečni Stare, kam »štíme« njegove so mu ušle. Tam v Kamniku so liberalci sklenili, Sršena na Kreka bomo spustili, še enkrat prešteli so svoje glasove, dobili pa dolge zato so nosove, Sršen je šel zopet nazaj v svoj pajin in zdaj je spoznal, da Dunaj ni zanj! Na Dunaj bo šel naš vrli Krek, Sršen pa nadalje bo točil svoj »mlek«! Litija je vrli volila Povšeta, prijatelja znanega našega kmeta, mokrača je Cankarja silno vzalila, ki toliko pomazal je že črnila, Povše naš poslanec na Dunaju bo, a Cankar pa dalje naj suče pero. Tam v Ribnici lepi, pa neki Rudež je hotel narediti z volivci čudež, nikamor ni šel, nikjer ni govoril, pa mislil, dovolj za mandat sem že storil, volivci pa Rudežu so se smejali in družga moža za poslanca izbrali, zmenili so se in rekli takó: naj Rudež ostane doma za pečjó; in šel bo na Dunaj naš Jaklič, učitelj, priprostega naroda vrli buditelj! Ostane sedaj le bela Ljubljana, ki pa še vedno zelo je zaspana, zdaj zmagal denar je in poln liter; »zavedne« volivce okol so vozili, v prešičjih vozovih so divje vpili: Na Dunaj bo šel liberalce edin, največji Slovan, program in cekin. Oj, vi liberalci, le tiho bodite, drugače še bolj jih po grbi dobite, V Ljubljani ne bo sedem kurnih let se mi pri volitvah poskusimo spet!

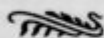
lj Na gostilničarja g. Dachsa v Florjanskih ulicah hujška »Slovenski Narod« menda zato, ker ga jezi, da je g. Dachsova gostilna izborna. Pozivamo vse, ki obsojajo tako »Narodovo« hujskanje, da podpirajo Dachsovo restavracijo. Opozorjamo posebno vrle Dolenice, naj se ustavljajo v Dachsovi gostilni!

Novomašniki ljubljanske škofije. — Posvečeni bodo v mašnike naslednji gospodje bogoslovci: a) iz IV. letnika: Bambič Jožef iz Dobropolja, Bizjak Jožef iz Breznice, Brecljnik Alojzij iz Št. Vida nad Ljubljano, Dagarin Matevž iz Škofje Loke, Kogej Frančišek iz Brezovice, Koželj Jožef iz Kamnika, Kulovec Frančišek iz Toplice, Mrak Janez z Dovjega. Novak Frančišek iz Dobrove, Pravst Albert iz Tržiča, Rodič Friderik iz Št. Jurja pod Kumom, Supin Karol iz Ljubljane, Šimnic Edv. iz Kranja, Škulj Karol iz Dobropolja, Turšič Leopold iz Loža. b) iz III. letnika: Fatur Jakob iz Zagorja na Notranjskem, Klinar Tomaž z Jesenic, Kovač Janez iz Postojne, Krauland Andrej iz Poloma (Ebenthal), Pečarič Frančišek iz Metlike, Primar Janez od D. M. v Polju, Samsa Janez z Gore pri Sodražici, Zupančič Valentin iz Most pri Ljubljani. Subdiakon bodo prejeli 10. julija, diakonat 12. julija, presbiterat pa 15. julija, izvzemši gg. Kovača in Primarja, ki bosta vsled nedostatka kano-niške starosti mašništvo prejela 5. septembra.

ROMANJE V LORETO

priredi tukajšnje vodstvo III. reda sv. Frančiška. Če se jih bo dovelj oglasilo, se bo vr-

Silo romanje po tem sporedu: Odhod iz Ljubljane 28. junija ob 11. uri zvečer. Prihod v Reko okoli 4. ure zjutraj, potem odhod na Trsat, in od tam na parnik okoli 9. ure. Ob 6. uri dohod v Ankono, od tu pa po vlaklu v Loreto. V Loretu prenočimo; drugi dan okoli 5. ure zvečer se vrnemo nazaj in pridemo v Reko okoli 5. ure zjutraj. Ob treh popoldne smo zopet v Ljubljani. Vožnja za tretji razred bode stala tja in nazaj od 14 do 16 kron, za drugi razred pa od 24 do 28 kron. Ako se zglašijo zadostno število, to je najmanj 300 romarjev, se gotovo vrši romanje. Kdor se hoče udeležiti tega romanja, naj to pismeno ali ustmeno naznani vodstvu III. reda v Ljubljani in to najkasneje do 13. junija, ker potem se ne bode oziralo na nadaljna objavljenja. Prosi se, da vsakdo, ki bi želel iti, to takoj sporoči in pošlje svoj naslov, da bodemo videli, koliko se jih bode zglašilo, da storimo potrebne korake za posebni vlak in posebni parobrod. Podrobnejša obvestila prineseta »Slovenec« in »Domoljub«, ako se o pravem času oglasi zadostno število romarjev. — Vodstvo III. reda sv. Frančiška v Ljubljani.

Gorenjske novice.

iz kamniškega okraja.

g Kamnik. Ker me je že marsikateri osebnost, kakor tudi pismeno vprašal o zadevi dopisa iz Podgorja pri Kamniku v 21. številki »Domoljuba«, naznanjam, da jaz sploh nisem bil za volivnega komisarja v Podgorju in tudi nisem v nobeni zvezi z oskrbništvom gosp. Praschnikerja. S spoštovanjem Miha Rosman, teh. uradnik c. kr. priv. cementnih tovarn g. Praschnikerja v Kamniku.

g Shod pri sv. Primožu nad Kamnikom ne bo v nedeljo, dne 9. junija, ampak v ponedeljek zjutraj dne 10. junija.

g Z Brda-Lukovice. Naši liberalci se ne morejo sprizniti z mislijo, da so pri volitvah v državni zbor tako propadli. Zato se prav smešno skušajo otresti tega poraza. Ko so namreč izvedeli o izvolitvi Hribarja državnim poslancem, so hitro izobesili trobojnico, vsi ki hočejo veljati za napredne. Gospa graščakinja si je celo izposodila šolsko trobojnico, kar pač ni primerno zanj. Nič lepše pa ni za gospoda nadučitelja, da jo posodi v tak namen. Da bi se pokazala prava liberalna navdušenost, je gospod notar dal še za par sodčkov piva, seveda gotovo tudi iz tega namena, ker se bližajo občinske volitve, da bi tako volivce zase pridobil. Občinstvo naj si pa dobro zapomni tiste trgovce in gostilničarje, ki so samo takrat ljudstvu prijazni, kadar jim to kaj dobička obeta, sicer se pa družijo z največjimi nasprotniki ljudstva. Na dan občinskih volitev pa pokazite, da ne marate za liberalno gospodarstvo v občini.

iz kranjskega okraja.

g Iz Sv. Križa pri Trziču. Dne 16. maja smo imeli tukaj sveto birmo ob slabem vremenu in mrzlem sprejemu. Lahko bi se bilo kaj več storilo. Zlasti naše izobraževalno društvo je popolnoma zaspalo, niti ob takih prilikah več ne more pokazati življenja. Volitve so pri nas minile še precej mirno; slabo znamenje za izobrazbo naših ljudi je, da se okoli 200 volivcev ni udeležilo volitev.

g V Naklem pri Kranju je bil lep vsprejem našega knezoškofa, ki so prišli po petih letih

zopet enkrat v našo faro birmovat. Nasproti jim je šlo čez dvajset krepkih mož in mladeničev. Jahali so na lepo okrašenih konjih. Sami pa so imeli čez prsi pripete slovenske trobojnice, v roki pa vsak malo zastavo. Ti možje so jih počakali na Policah, kamor so se skozi pripeljali iz Cerkelj. Tu jih je najprej pozdravil Jožef Legat. Ko so se pripeljali gospod knezoškof v spremstvu gospoda Antona Koblarja, dekana, v Naklo, čakalo je tu silno ljudi. Zaigrala je godba lepo, dasi je malo število igralcev. Potem je pozdravila mala deklica knezoškofa v imenu šolske mladine in jim podala lep venec. Prednik mladeniške Marijine družbe in prednica Marijine družbe sta pozdravila našega škofa. V imenu bralnega društva pa je nagovoril škofa naš vrli gospod nadučitelj F. Petrič. Vsa hvala mu in gospodu kaplanu. Po dokončanem opravilu v cerkvi so se podali vsi gospodje v oba razreda šole. Nato so se peljali gospod knezoškof in gospod dekan ter naš gospod kaplan v Strahinji, da si ogledajo cerkev in odtod isto na Okroglo. Po vseh vaseh so jih lepo vsprejeli.

g PreIrzen mladič. Neko gimnazijec iz Stražišča, ki pa je šele zagledalo kranjsko gimnazijo od znotraj, to otroče hoče biti na ta način liberalno, da se krog farne cerkve jako surovo obnaša. Letošnji veliki petek se je neki fantku ubranil vhod v zvonik, nakar se je revše prav po »manirah« hribovca pridušalo in klelo pod zvonikom. Ker še tudi zadnji čas, hodeč mimo cerkve, ne da miru ter hoče izživati, povemo Jurčetu na otroška ušesca, da se ga bode drugič s palčico učilo olike, ako je v šoli ne dobi. To v vednost fantku, da se bo v prihodnje vedel obnašati, kot se spodobi učencu II. gimnazije v Kranju.

g Iz Predoselj. »Slovenec« poroča: Pazite na legar! Kakor se nam poroča, je v Orehovljah pri Predosljah te dni umrla žena za legarjem, pa so jo domači položili na mrliški oder, ne zmenec se za prepoved. To zimo se je v Predosljah večkrat pojavil legar, zato je treba več previdnosti. V takih slučajih je treba bolnika, pa tudi mrliča strogo zavarovati, da se ljudje ne nalezajo nevarne bolezni. Zdravje je največji zaklad, torej varujte ga!

iz ljubljanske okolice.

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Javno telovadbo na prostem za Cebavovo dvorano priredi prihodnje nedeljo, t. j. 9. t. m., ob 5. uri popoldne šentviški, združen z ljubljanskim telovadnim odsekom. Kakor kažejo predpriprave, bo to zopet lep dan za vrle naše mladeniče. Vstopnina k javni telovadbi, o kateri več povedo vačila in lepaki, je majhna. Po javni telovadbi prirede mladeniči na prostem pri Cebavovi dvorani veselico. Vstopnina k veselici je 40 h. Pri veselici svira tamburaški zbor ljubljanskega telovadnega odseka. Na sporedu veselice je tudi srečolov, korijandoli in drugo, kar bo gotovo povzdignilo zabavo. — Vsi zavedni šentvidci, ki vam je mar l. pi napredek naših mladeničev, udeležite se javne telovadbe, da vidite, kakšno je delo in kako lepih uspehov so dosegli vrli naši mladeniči.

d Z Iga. Tudi na Igu smo pokazali ob zadnji volitvi, da ne maramo liberalnega poslanca. Po celi izanski fari, v kateri se je volilo na štirih krajih, je nabral Zirovnik komaj 27 glasov, dr. Šusteršič čez 300. Nič ni pomagalo, da se je pred volitvijo Zirovnik sam z velikim tujim spremstvom prišel na Ig predstaviti in da mu je skrivaj tukajšnji liberalni župan Martin Zdravje pot pripravil in dal za shod na razpolago občinsko hišo. Nič ni pomagalo Zirovniku, če tudi je pred shodom poslal vse svoje spremstvo v cerkev k deseti

maši in je na shodu govoril o veri in o zakramentih, katere spoštuje, da bi s tem ljudstvo preslepil, da ni liberalce. Zbrano ljudstvo na shodu mu je sproti odgovorjalo z glasnim smehom in s kravim zvoncem. Ves njegov trud in delo njegovih izanskih zaveznikov je bilo zanj brez koristi, koristilo pa je veliko nam, ker smo sedaj vendar enkrat lahko spoznali domače prikrite liberalce. Pri volitvi so se najbolj držali Iškovci, v prvi vrsti njihov odločni in možati župan Japelj; saj v celem županstvu ni bilo nobenega nasprotnega glasu. Tudi možje iz Pijave Gorice s svojim vrlim županom Jamnikom so 14. maja zapuščali volišče z največjo nejevoljo, ker se je med njimi našel izdajalec, ki je volil Zirovnik. Takim odločnim možem, kakor tudi obema županoma bode čast. Dvomljivo čast pri volitvi pa si je nakopal Anton Jere, župan iz Loke. Na županski stol so ga posadili možje ljudske stranke in katoliškega prepričanja, ob volitvi sedaj pa je mož na vse to pozabil in volil je skoraj edini v celi občini Zirovnik. Ne vemo, kaj je moža tako obnorelo, ali Grbčeve liberalne pridige, katere hodi k njemu pridno poslušati ali morda visoka čast, da je smel na shodu sedeti poleg Zirovnika in po shodu ž njim pri Grbcu skupaj jesti »šenkani ajeršpajs.« Tega ne vemo, to pa vemo, da so že na shodu zbrani ljudje, ki so poslušali njegovo glasno navdušenje za Zirovnika, ga imenovali Zirovnikova trompeta in obljubili, da pri prihodnjih županskih volitvah mu pokažejo, da od liberalcev odvisnega župana ne marajo.

iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Kranjske gore. Volitev za državni zbor je bila pri nas zelo živa in zanimiva. Vse tri stranke so delale na vso moč, liberalci in socialni demokrati seveda s svojo navadno surovostjo in z lažmi. Izvrstno so se držali Podkorenci, Rutarji in volivci iz Sred. vrha. Na volišče sta prišla dva 91-letna moža. Pogačnik je dobil več kot dve tretjini glasov. Najbolj zagrizena nasprotnika Slovenske Ljudske Stranke v Kranjski gori sta gostilničarja Slavec in Lavrič. Pri njih so imeli liberalci in socialni demokrati svoje shode, v njihovih krčmah se največ govori čez Slovensko Ljudsko Stranko in njene pristaše. V teh dveh gostilnah so obhajali zmago Hribarjevo. Samo ta dva krčmarja sta izobesila zastavo Hribarju na čast in pa notar Hudovernik, ki naj bo vesel, da ga mi še zdaj pri miru pustimo. Ko se je vpkokojeni hromi duhovnik gospod Pečar dal na svojem vozičku peljati na volišče, je zavpil strupen naš nasprotnik vozniku: »V graben bi zvrnil hudiča črnega!« Toliko za enkrat zapišemo, da bodo naši somišljeniki spoznali svoje ljudi. Drugič kaj več!

g Podnart. Najdenega je bilo v nedeljo, 2. junija, v gostilni na Otočah pri postaji nekaj denarja. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v gostilni Otoče.

g Iz Zbanice. V sredo popoldne pred praznikom sv. Rešnjega Telesa je najbrže tresčilo v gospodarsko poslopje tukajšnjega kovača Vincenca Haiferja, ki je pričelo s polnim plamenom goriti. Pri tej priliki je domače gasilno društvo prvokrat službeno nastopilo in tako prejelo svoj krst. Prihiteli sta na pomoč tudi požarni brambi iz Stražišča (najboljša v okolici) in iz Loke. Poslopje in nekaj orodja je pogorelo, hiša je ostala nepoškodovana. Gospodar je pred kratkim odšel v Ameriko. Sploh se je začela »amerikanska bolezen« tukajšnjih ljudi precej prijemat, kakor bi doma ne bilo dosti dela in jela.

g Iz Rateč pri Bell pečl. V našem volivnem imeniku je bilo upravičenih volivcev 183, oddanih glasov 165; Pogačnik je dobil 109

glasov, Čop 45, dr. Dermota 10, razcepljen 1. Veliko so se trudili naši liberalci, pa malo so jih vjeli, a še ti so večinoma nedolžni, ker ne poznajo njihove stranke. Oče naših liberalcev nadučitelj se je tako utrudil, da je skoro bolan od jeze. Sploh pa mirujte, sicer se vam bo slaba godila! Pot je široka!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Iz Izlak in Podlipnice. V noči 1. in 2. junija so štiri fantje na posestvu fanta Jakoba Prašnikar, krojača iz Podlipnice, iz same hudobije posekali štiri sadna drevesa; ker je Jakob Prašnikar miroljubna oseba, se je kar čuditi, da mu ljudje iz same hudobije to naredijo. To je dokaz, da potrebujemo pri nas policaja za ponočni čas.

d Iz šentvriške fare pri Zatičini piše ugleden mož iz občine Zagorice: Tudi pri nas so se ljudje zanimali za zadnje volitve. Pokazati so hoteli svoje versko prepričanje in pripomoči prvič, da se liberalci premagajo, drugi pa so hoteli skazati čast poslancu gospodu Povšetu, kojega vsi dobro poznamo več let. Naša občina je majhna, 341 prebivalcev šteje. V imenik je bilo vpisanih 74 volivcev. Volit jih je prišlo 70 in vsi so volili gospoda Fr. Povšeta. V naši občini ni nobenega liberalca. Štiri volivci se niso udeležili volitve. Eden je že preje odšel v Ameriko, trije niso prišli volit, pa še ti, mislim, da niso ostali doma brez posebnega vzroka. Dosti je pripomoglo, da jih je župan Franc Zajec spodbujal, naj se volitve vsi udeležijo, češ, da je to častno za občino, pred ljudmi in pred Bogom, da se nam ne bo tako godilo, kakor se godi na Francoskem. Županova beseda in značajnost občanov se je dobro obnesla. Prišli so skoro vsi, celo 88-leten starček je prišel ob palici. Čast takim možem, ki naj bodo drugim zgled za druge volitve.

d Iz Hotiča. V smislu § 19., tiskovnega zakona, Vas pozivljava, z ozirom na novice iz litijske okolice v 21. številki z dne 23. maja t. l. Vašega lista, da sprejmete sledeči popravek. Ni res, da bi midva sklicala dne 9. maja v Hotiču shod. Res pa je, da je to storil volivni odbor jugoslovanske socialne demokracije, kar je razvidno tudi z lepakov. Ni res, da nimam pravice za žganjetoč. Res pa je, da jo imam. Ni res, da godbo najamem brez da bi plačal licenco. Res pa je, da kadar veselico priredim, tudi licenco plačam. Ni res, da ob vsaki uri v noči točim. Res pa je, da imam pravico tuje prenočevati in jim tudi slučajno čez uro postrežem.

Iz Št. Ruperta.

d Pomota iz volitev poslanca v državni zbor v »Slovencu«. Brzojav je poročal, da je dobil dr. Hočevar 225 glasov; dobil jih je v resnici 245, 7 pa jih je komisija ovrгла, biti bi jih moralo torej 252. Gospod Penca jih je dobil precej, dasiravno so se njegovi prijatelji nadejali, da jih bo dobil še več, saj je propadli kandidat Zupančič dejal gospodu kaplanu: »Danes bote imeli pa fiasco.« Žalosten fiasco in blamažo je imel potem Zupančič sam in njegovi drugovi.

d Hudo vreme je bilo pretekli teden po naših hribih. Na mnogih krajih je pobila toča, ki je napravila precej škode. Bog nas varuj hujšega! Nekateri pobalini pa naravnost kličejo šibo božjo, ko noč in dan preklinjajo in

se pridušajo okrog cerkve. Ti tudi delajo hudo vreme, a oblastva nič ne vidijo!

d Krasen vsprejem so napravili Šentruperčani svojemu škofu ob birni. Pozdravilo je Prezvzišenega ognjegasnó društvo pod vodstvom vrlega načelnika Freliha. Časten je bil ta nastop. Nad vse lep je bil nastop učencev z učiteljstvom vred in ganljivo je pozdravila učenka Tončka visokega kneza. Ves Št. Rupert je bil v zastavah in mlajih, zvečer pa je bil lepo razsvetljen, samo v dveh hišah je bila tema. Pevci so zapeli par lepih pesmi. Poklonit se je prišel tudi občinski zastop. Vse je pričalo, da čut olike, udanosti in ljubezni še bije v srcu ljudstva, dasiravno hočejo posamezni »očetje« svojo neotesanost pokazati s tem, da mislijo v smrdljivi cunji »Naroda« zabavljati čez to slovesnost. Bomo enkrat tudi take »zajce in medvede« vzeli na muho. Čast vsem, ki so pomogli, da je Št. Rupert pokazal tako častno in lepo lice.

d Iz mokronoške doline je od zadnjih volitev najžalostneja prikazen ta, da piše n. pr. učiteljstvo sosednim učiteljem, naj ne sprejmejo škofa. Žalostno! Ne samo, da se uradništvo v Mokronogu, ki misli, da je vsemogočno in je zavžilo vso učenost, ni hotelo nalašč udeležiti sprejema, zato štrajkaj še šola in buni še sosede! Tako se ljudstvo izobrazuje, izobrazujejo otroci, da brez nadzorstva letajo in vpijejo za škofom, mesto da bi ga primerno dostojno sprejeli. Koliko pa vam pomaga vaša neotesanost, kateri se tujec čudi in se zgraža nad njo? Ljudstvo zida šole in plačuje uradnike zato, da se otroci uče zarobljenosti in podivjanosti in gledajo slabe vzglede? Tu sem se posvetimo.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Zahvala. Podpisani Josip Zidar se tem potom v cenjenem »Domoljubu« še enkrat javno zahvaljuje vsem dobrotnikom, kakor tudi vsem udeležencem povodom blagoslovljenja nove kapelice Lurške Matere Božje, katero se je vršilo dne 12. maja t. l. Zlasti se zahvaljuje še posebno vlč. gospodu župniku iz Mirne za njih veliko skrbnost in požrtvovalnost, dalje dekletom Marijine družbe, ki so darovale krasni venec krog Marijine podobe, g. Alojziju Schullerju za njegovo velikodušno darilo, dalje odboru Marijine družbe, kakor tudi izobrazovalnemu društvu za udeležbo s svojima zastavama, g. organistu in pevcem za lepo petje, nekaterim Amerikancem, ki so poslali celo iz daljne Amerike svoja darila, dekletom nosilkam Marijinega kipa in lilij, ter vsem dobrotnikom, kateri so kaj pripomogli bodisi v denarju ali drugače. Vsemogočni Bog naj vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam stotero povrne na priprošnje lurške Marije. Josip Zidar, mlinar v Sotli, Mirna, Dolenjsko.

d Raka na Dolenjskem. Položili smo prošli teden v hladno gomilo k večnemu počitku mladega moža Janeza Vizlarja. V Krškem, kamor je šel po opravkih, ga je udaril konj, in sicer tako nesrečno, da je tekom treh dni, izdihnil svojo dušo. Iz krške bolnišnice, v kateri je umrl, so prepeljali truplo na domače pokopališče, kjer mu je broj občinstva pokazalo na poslednjem potu zadnji pozdrav. Pokoj njegovej duši! — Liberalizem bo, kakor povsodi, tudi pri nas kmalu prišel na boben. 14. maj nam je zato jasen svedok. Pred šestimi leti je ostal naš kandidat v več kot v dvetretjinski manjšini, letos pa je bilo ravno nasprotno, na žalost neustrašenemu generalu Varšku in ostali hirajoči klikki, ki je po številu nezatna in po mislih siromašna.

d Velike Poljane. Na praznik sv. Rešnjega Telesa je priredila »Kmečka zveza« za ribniški okraj v tej občini lep shod, katerega so se

skoro polnoštevilno udeležili domači volivci. Nekaj jih je bilo celo prihitelo iz oddaljenih krajev. Gospod šolski vodja Primožič je v poljudnih besedah opisal postanek volivne reforme za državní zbor in zadnji volivni boj. Na podlagi številke je kazal, da so povsod zmagale stranke, ki se potegujejo za ljudske koristi, strašno pa so širom Avstrije nazadovale protiljudske liberalne stranke. Velikansko so pridobili socialni demokratje, ki bodo najhujši nasprotniki kmetskim težnjam in krščanskemu naziranju. Prišlo bo do tega, da bodo druge stranke skoro popolnoma izginile, in ljudstvo bo zbrano samo v dveh velikih taborih: tukaj kristjani, tam brezverci. Po tem poljudnem govoru je poprijel za besedo naš novoizvoljeni gospod državni poslanec Jaklič. Povdarjal je, da bodo poslanci Slovenske Ljudske Stranke na Dunaju odločno zahtevali, kar so obljubili pred volitvami. V državnem zboru bodo imele večino stranke, ki so za miren razvoj in ki jim je res mar dela. Nekateri bi sicer radi pričeli verski boj po francoskem vzorcu. Ogrevajo se za svobodno razporoko in brezversko šolo, pa jih je tako malo, da liberalci sami uvidevajo, da je najboljšo, če so tiho o teh stvareh. Seveda, če bi bili pri volitvah zmagali, potem bi bili z največjo slastjo uresničili to svojo srčno željo. Z ozirom na kranjske volitve omenja, da je ljudstvo povsod izvolilo za poslance moze krščanskega naziranja, le »bela« Ljubljana je dobila črn madež. Pa tudi v Ljubljani je liberalcem predla silno trda, vendar je bil župan Hribar te svoje zmage tako vesel, da je dal na Gradu samemu sebi v čast streljati s topovi. K tej zmagi so največ pripomogli liberalcem c. kr. uradniki, ki so se tudi po deželi povsod pokazali kot nasprotniki ljudstva, da si so plačani z našim denarjem in jedo naš kruh. Brž ko so zvedeli za Hribarjevo zmagó, so povsod priredili slavnostne »kroke«. Naša stranka si bo to dobro zapomnila, kajti »čez sedem let pride vse prav«. Odločno moramo ugovarjati zoper to, kar so v Ljubljani počenjali nekateri profesorji po gimnazijah in v pripravnici. Prinašali so v šolo liberalno politiko in slavili agenta Hribarja. Mar pošiljajo stariše otroke zato v šolo, da jih ondí c. kr. profesorji vzgajajo za brezverski liberalizem? Iz take mladine bomo dobivali lepih uradnikov, lepih učiteljev in učiteljic! Silno žalostno so se držali liberalni učitelji. Skraja so se veselili, da bodo liberalci zmagali tudi po naših krajih, zdaj pa, ko je ljudstvo obrnilo liberalcem hrbet, se tolažijo s tem, da so vsaj drugod zmagali številni socialni demokratje. S krščanskim ljudstvom biti, tega Bog varuj! Rajši imajo najhujše nasprotnike naše vere in narodnosti. Tudi dobro. Slovenska Ljudska Stranka bo že poskrbela, da se vsako delo tudi primerno poplača! Gospod poslanec je nadalje omenjal razne točke svojega programa, kakor n. pr. podzavljene notarjate, preuredbo in zboljšanje davčnih razmer, važnost trgovinskih pogodb s tujimi državami in drugo. Zlasti je še kazal na najbolj pekočo rano kmetskega stanu: velikanske dolgove, ki požro vsako leto na milijone samih obresti. V tem oziru mora država priskočiti kmetu na pomoč s svojim cenanim kreditom. — Da se bo pa vse to doseglo, morajo se kmetje tesno združiti, kajti le v slogi je moč, in zato naj mnogoštevilno pristopajo »Kmečki zvezi«. — Gospod Pucelj je želel, da bi se gospod poslanec potegoval za postajo v Žlebiču, nakar je dobil zagotovilo, da je zdaj mnogo več upanja, da se uresniči ta želja. Nekí drugi kmet je zahteval preureditev krivičnega lovškega zakona. Gospod poslanec je obljubil, da bodo on in njegovi tovariši vse storili, da se

to doseže. — Ko se je še domači gospod župnik zahvalil govornikom in so zborovalci zaklicali »slava« svetemu očetu in presvitemu cesarju, je bil končan ta lepi, skoro dve uri trajajoči shod.

d Mirna, Dolenjsko. 31. maja 1907. Komisijski ogled nameravane nove železniške proge Trebnje-Št. Janž se je vršil ob 24. maja do 1. junija. Na Mirni bo stal kolodvor tam, kjer je bil prvotno namenjen, namreč na favovških Delcih, četudi se je krojač Rajmund zato skregal z županom in ga še celo opsoval s pritepcem. Ljudje so se pa muzali, češ, Rajmund je šel za Šmalca po kostanj v ogenj, pa se je opek. Vprašali bi Rajmunda, ali ni on podoben bistrškemu Zajcu? Zajec na Bistrici bi imel kolodvor blizu svoje gostilne, ako bi ostal načrt za novo železnico tak, kakor so ga izvršili inženirji. Imel bi korist pri gostilni. Mokronožani pa se potegujejo za to, naj se kolodvor pritegne bližje Mokronoga, najmanj kake pol ure oddaljen od Zajčeve gostilne. Na to bi bil delal kandidat gospod Penca, ako bi bil prilezel skozi volivni komat. Sedaj pa premislite, kaj naredi brihtna Zajčeva glavica? Pred volitvijo zajaše čilega rujavca in dirja čez hrib in plan, čez drn in srn, celo v dolške hribe jaše in povsodi agitira za Penca. Na Dolih obdelava celo uro nekega mlinarja. Ko konča svoje litanije, pa mu mlinar zasoli: »Ko bi bil Penca tako dober za poslanca, bi ga zajec ne priporočal. Saj veste, da bo moral naš prihodnji kmečki poslanec nastopiti zoper zajca.« In kot bi ustrelil, zdirja naš šestonožni Zajec proti domu. Šele po volitvah so se Zajcu odprle oči. Še sedaj daje hvalo Bogu, da je ostala vsa naporna volivna agitacija za Penca brezuspešna, ker bi Penca kot poslanec gotovo odnesel Zajcu kolodvor izpred nosa. Enako bi Šmalc mirskemu Rajmundu odtegnil marsikakega kmeta izpred nosa, kajti v slučaju, da bi se zidal kolodvor pod Kremenco ob cesti, bi Šmalc ondi pričel z vsemi mogočimi obrti in ni izključena kaka konfekcija. Rajmund, ali res hočete iti k Šmalcu v »staberh«? Vedite, da je sedaj določena lega kolodvora za vse Mirnce najprikladnejša. Tako sodi nepristranski popotnik.

d Lepa slovesnost. Dne 12. maja se je obhajala lepa slovesnost v Sotli. Pri Drajslerju je bila blagoslovljena nova kapelica ruske Matere Božje. Govor je imel mirski gospod župnik, ki je tudi kapelico blagoslovil, četudi stoji že v šentruperski župniji. Šentruperski gospod svetnik je bil namreč zadržan. Kapelico je postavil na lastne stroške gospod Josip Zidar, mladenič v Sotli in tajnik katoliškega izobraževalnega društva na Mirni. Stane okoli 600 K. Cast mu!

d Iz Tržišča pri Mokronogu in okolice. Dne 27. t. m. se je vršila v naši župniji sv. birna. V nedeljo, 26. m. m. ob pol štirih popoldne se je prevzvišeni pripeljal iz Mokronoga. Sprejem je bil od strani ljudstva prisrčen, le našim naprednjakom, ki so radi grozne volivne katastrofe strašno poparjeni, ni bil dohod prevzvišenega v našo župnijo prav po volji. Naši občinski plomtarji se v demonstracijo radi zmage S. L. S. v našem volivnem okraju, niso udeležili škofovega sprejema, kakor pred petimi leti, in prevzvišenemu na čast odbili vsak izraz veselega sprejetja. Le iz nekih liberalnih gostin se je čulo zamolklo petje iz alkoholčnih grl, kot demonstracija, ker sicer ni ob nedeljah slišati takega prepevanja. Pohvaliti moramo naše vzorno učitelstvo, ki je raz okna zijala paslo, ko je šel sprevod s prevzvišenim k farni cerkvi, dočim so morali g. kaplan sami voditi delati red pri šolski mladini. Prevzvišeni je šel tudi v šolo in počastit Najsvetejše, ki je

bilo 26. m. m. celi dan izpostavljeno. Tudi je bilo sprejetih nekaj čez trideset deklet v Marijino družbo. Proti hrabremu nastopu tržiških naprednjakov kličemo »juriš!« Prevzvišeni gospod knezoškoj sme biti uverjen, da je večina ljudstva na našo stran, le vsled krutega terorizma so nekateri zapeljani od nasprotnikov. — Sedaj se vrši politični ogled za lokalno železnico Trebnje-Št. Janž. — Kakor dohajajo poročila, so naprednjaki demonstracijsko vsled zmage S. L. S. proti prevzvišenemu nastopili tudi v Št. Janžu in Mokronogu tako, kakor v Trzišču; in kdo jim bo vsled take katastrofe, ki jih je doletela, zameril? Prevzvišeni gotovo ne!

Notranjske novice.

Ildrijske novice.

n Otročarije. Govori se, da liberalci pravijo, da bodo zahtevali od vlade, naj Ildrijo zastopa v državnem zboru ljubljanski poslanec Hribar in ne Gostinčar, ker je za Ildričane »pregmenj«. Socialni demokratje pa govore, da bodo dali Gostinčarju nezaupnico. Smešno, kakor bi ga bili oni izvolili za poslanca! Če njim ne gre vse po volji, pa se mora zemlja na glavo postaviti. Revšeta! Dandanes velja v Avstriji splošna, direktna in tajna volivna postava; glas reveža velja toliko, kakor glas bogatina! In Gostinčar je izvoljen od ljudstva za poslanca, pa je viža ven!

n Izlet v Cerkno. Na kvaterno nedeljo je napravilo tukajšnja Katoliška delavska družba izlet v Cerkno na Primorskem. Udeležnikov je bilo nad 120 na 10 vozovih. Zjutraj ob 8. uri je bila v cirknjski župni cerkvi pridiga in sv. maša, katero je daroval preč. g. dekan in poslanec Mihael Arko iz Ildrije. Opoldne so imeli izletniki kosilo v treh gostilnah pristahev naše stranke. Popoldne pa so se vrstili govori s petjem v gospodarskem domu. Ogledali smo si to krasno stavbo ter v njej znamenito mlekarino, v kateri se izdelujeta surovo maslo in sir. Nekoliko smo pa vendar zavidni Cerknjanom za njihov napredek v gospodarskih in društvenih stvareh. Ob 6. uri zvečer smo se vrnili domov, hvaležni gostoljubnim Cerknjanom za njihov prijazen vsprejem.

n Sokoli že frčijo. Ravno tisto nedeljo je izpeljal dični naš Julče svoje sokole na izlet v Gorenjo vas pri Poljanah. Zanašal se je na lepo vreme, katero nas vedno spremlja ob naših izletih, češ: če bodo katoličani šli, bo že lepo! Sel je s svojim krdelom, kateremu so se med potom pridružili še žirovski in kranjski sokoli, korajžo delat liberalcem v Gorenji vasi, ki so dvakrat zaporedoma pogoreli pri občinskih volitvah. Dvomimo, da bi bil Julče zmožen deliti tolažbo, ker te je sam nujno potreben, čeprav se v Ildriji tako pleše, kakor on gode.

n Oproščena. Tukajšnja okrajna sodnija je oprostila ženo v Ameriko pobeglega trgovca F. Mlakarja kot popolnoma nedolžno. Prav je, da reva ne bo trpela po krivem radi umazanosti svojega moža.

n Slavnost presv. Rešnjega Telesa. Na praznik presv. R. T. ni bilo procesije zunaj cerkve radi dežja. Škoda, ker so bili ljudje že pripravili vse potrebno za procesijo. Župan Šepetavec se procesije tudi znotraj v cerkvi ni udeležil; že ve, komu se je prikupil s svojo odstotnostjo. Tončku Kristanu pa morda tudi ni prav nič žal, da se je vse bolj po francoskem načinu vršilo!

n Z Vojskega. Zbrali smo se 14. maja vsi pravi somišljeniki S. L. S. in z nabrušenimi meči in gorečih src udarili na naša sovražnika, ki sta se hotela polastiti naše dežele. In do cela je bila premagana njih vojska. Padla sta njihova vojskovodja — slaba junaka, ki sta nam hotela vzeti našo svobodo. Kakor pa veste, dragi rojaki, da pogreba ni brez pogrebcev, tako smo tudi tukaj na Vojskem dobili za liberalnega junaka Janeza Grudna 10 mož in za socialno-demokratskega Josipa Kopača 6 mož, da so nesli truplo za večno k počitku. Za njimi so pa pometle naše poštene ženice, ki so srčno navduševale naše može, da le po poti naše S. L. S. zamoremo priti do časne in večne zmage. Ob 11. uri dopoldne je zavihrala zastava S. L. S.

Vipavske novice.

n Generalni liberalni agitator Punčuh, nadučitelj v Vrhopolju, je bil pretekli teden pri vipavskem sodišču obsojen na tri dni zapore ali 30 kron globe, ker je Antonu Potratas Slapa očital, češ, da je »plačani agitator«. Veseli nas, da se je Punčuhu vendarle pristregel njegov liberalni jezik, s katerim povsodi hoče delati na slovo, pa ne dela družega kot zgago, kamor doseže.

n G. šolski vodja Skala nam z ozirom na notico v predzadnji številki piše: Ni res, da sem po vipavskih zidih popal vabila za Deklevov volivni shod. Res je tudi, da sem pri občinskih volitvah volil kandidate, ki smo jih volivci prvega razreda sporazumno postavili. Tudi v bodoče bodem hodil po poti, odmerjeni poštenim ljudem, eksponiral pa se ne bodem za nikogar. — Objavimo ta popravek, ker nikomur nočemo vedoma delati krivice, dasi je čudna zgodovina Deklevovih plakatov.

n Predavanje gosp. B. Skalickega, dne 9. maja. Gosp. Skalicke je predaval imenovanega dne v Vipavi o dveh jako zanimivih predmetih. 1. Čiste drože, njih pomen in njih raba v kletarstvu; 2. peronospera in način, kako se je ubranimo. Če pustimo sveže iztisnjen, sladkež mošt, da nekaj časa stoji, se najpopred skali in začne nato šumeti ali kakor pravimo kipeti ali vreti. Pozneje kipenje poneha in tekočina se zopet očisti. Zdjaj pa opazimo, da tekočina ni več sladka, ampak močna alkoholna pijača. Iz mošta je nastalo vino, na dnu posode pa se pokaže svetlojavna tvarina, ki ji pravimo drože. Če drože preiskujemo pod močnim povečalnim steklom, najdemo, da se v njih nahajajo v največji množini glivice. Glivice so majhna, mehurčkom podobna telesa, kakor drobna jajčka (dolga so 8 do 9 tisočink milimetra). Te glivice so izpremenile sladkor v moštu v alkohol; imenujemo jih zato »glivice alkoholnega kipeanja«. Te glivice so majhne rastlinice, ki v sladkih tekočinah začno kaliti in se jako naglo razmnoževati, pri tem pa razkrajajo sladkor v alkohol, v ogljikovo kislino, t. j. plin, ki pri kipenju vhaia iz posode ven in pa v majhni množini tudi v glicerin, jantarovo kislino in razne dišave. — Glivice alkoholnega kipeanja pa niso vse enake oblike in tudi vse ne delujejo enako. Najbolj popolne so one jajčaste podobe, te dajejo najpopolnejši pridelek. Druge so bolj podolgate, zakrivljene; te so pravi plevel med glivicami. Da so se iznebili tega plevela, so veččaki poiskali v drožah iz slovečih vin kako najbolj popolno glivico, ki so jo s posebno pripravo zajeli in prinesli v mošt, katerega so popred očistili vseh glivic (v steriliziran mošt). Tam se je glivica začela razmnoževati in je dala konečno drože, ki so nastale iz ene same glivice. Take drože so imenovale čiste drože. Kipenje mošta pri nas povzročajo glivice, ki se nahajajo v zemlji in v jeseni zoré ter prehajajo

na grozdje in odtod v mošt. Razume se, da se pri tem kipanju dostikrat razvijajo ne samo glivice alkoholnega kipeanja, ampak tudi razne druge, škodljive glivice, n. pr. take, ki povzročajo cik, plesnobo, mlečno kipeanje, zavrelico itd. zlasti takrat, če je mošt iz gnilega, nezdravega grozdja. Če torej pri kipeanju prevladuje taka škodljiva glivica, bo seveda pridelek imel kako napako ali celo bolezen, vsekako pa ne bo čistega okusa in duha, se ne bo hotel čistiti itd. Da se to ne zgodi, moramo torej posebno pospeševati razvoj koristnih glivic s tem, da moštu dodamo čistih in plemenitih glivic. To se zgodi takole: Kake 3 do 4 dni pred splošno trgatvijo natrgamo nekoliko zdravega in zrelega grozdja, ga zmastimo in iztisnemo ter potem tekočino zavremo — najbolje v kaki postekljeneni posodi. Nato se zavreti mošt vlije v kaki sodček ali veliko steklenico in kadar se ohladi na 18 do 22° C (14 do 18° R), se mu doda čistih drož (ta toplina glivicam najbolj ugaja in najbolj podpira njih razvoj in delovanje). Te čiste drože se dobe n. pr. pri kmetijskih kemijskih preskuševališčih ali od višje vinarske šole v Klosterneburgu. V dveh do treh dneh bo vrenje tako močno, da bo čisto kipeči mošt najbolj pripraven za vcepjenje čistega kipeanja pri drugih moštih. Stvar je potem čisto enostavna. Pri splošni trgatvi se grozdje zmasti in takoj iztisne, mošt se dene v sod in na vsakih 100 litrov se mu doda dva do tri litre čisto kipečega mošta. Pri kipeanju prevladujejo po tem čiste glivice, kipeanje se vrši hitro in pravilno, mlado vino se ložje čisti in je sploh bolj čistega in finega okusa. Še bolj važno je tako postopanje, če mošt ni iz zdravega, ampak iz bolnega gnilega grozdja. V tak mošt lahko pride tolika množica škodljivih glivic, da ga morejo popolnoma pokvariti. V tem slučaju je treba mošt popred očistiti nesnage tako-le: V močno zažvepljan sod se nalije 1/3 njegove vsebine mošta, sod se potem zabije ter semintje toliko časa valja, da posrka mošt ves žvepleni dim vase. Nato se zopet zažveplja in napolni druga tretjina soda ter se valjanje ponavlja. Ko je mošt ves dim posrkal, se še enkrat zažveplja in sod se do vrha nalije. S takim močnim žveplanjem smo uničili ali vsaj omamili vse v moštu se nahajajoče slabe glivice toliko, da padejo z vso drugo nesnago, ki je bila v gnilem moštu, na dno soda. Ko se je to zgodilo (čez kakih 24 do 48 ur), mošt pretočimo raz to nesnago v drug snazen sod in pri tem ga močno zračimo, da žveplena kislina iz mošta odide, drugače ne bi mogel mošt kipeči. Nato spravimo mošt v kipelni kleti na pravilno toploto in mu dodemo na vsakih 100 l vsaj 2 do 4 litre čistokipečega mošta, narejenega na način, ki smo ga prej opisali. Mošt bo kmalu začel kipeči in bo dal prav okusno, čisto in stanovitno vino brez gnilobnega okusa. — 2. Peronospera, ta huda bolezen je prišla iz Amerike k nam zlasti vsled uvoza ameriških trt. Najprej so jo opazili na Francoskem. Najboljše sredstvo proti ti bolezni je škropljenje z modro galico. Škropi naj se najmanj trikrat na leto. Na 100 litrov vode se vzame 1 kg modre galice in 2 kg ugašenega apna ali 1 kg neugašenega apna; vsako se zase raztopi in se potem zmeša. Pri tem se ne sme rabiti železna posoda ali železno orodje. Prvo škropljenje se vrši takrat, kedar so mladike zrastle 1/2 m dolge; t. j. najpozneje začetkom meseca junija. Drugo škropljenje se vrši 14 dni pozneje; največja nevarnost je zdaj za trto. Tretje škropljenje se vrši tri tedne po drugem. Dobro je tudi še četrto škropljenje in sicer tri tedne po tretjem. Pri vsakem škropljenju je treba tudi grozdje dobro posprčiti in nekaj časa popred mladike privezati. V mokrih, deževnih poletjih naj se škropi v

krajših presledkih, torej gotovo štirikrat na leto. Za vsako škropljenje treba pripraviti svežo galico, ker stara je brez moči. Na suho cepljene trte in na zeleno cepljene treba škropiti kmalu potem, ko so odgnale in večkrat v kratkih presledkih. Če je po škropljenju deževalo, predno se je galica dobro posušila, je treba škropljenje kar uajhitreje ponoviti. — Pri zanimivem predavanju je bilo zbranih do 200 mož, ki so z zanimanjem sledili gosp. predavatelju. Liberalci so se pa med tem časom pridržali na Deklevovem shodu in mlátili preperelo in protiljudsko liberalno slamo, kaj torej čuda, da jim je ljudstvo obrnilo hrbet in jih obsodilo v smrt dné 14. maja. Vam pa, gosp. Skalicky, pristrčna zahvala za prekoristne nauke, ki ste nam jih dali. Le še vačkrat nas obiščite, vselej vas bomo z veseljem poslušali.

n Trta na Vipavskem izvrstno kaže, da ni še kmalu kako leto tako. Če nas dobri Bog obvaruje nezgod in dá primerne vrmenja, bomo imeli prav veselo jesen.

n Sirotinski zavodi. Vipavska sodnija jako skrbi za sirote, izdala je v ta namen posebno naredbo; nekatere občine že pridno delajo v zmyslu naredbe. Kjer pa so liberalni odbori, tam pa spě in jim ni mar za sirote, čemu tudi, saj je zadosti, če se liberalcu dobro godi! Gospod svetnik! Dajte, podrežite še enkrat, morda se konečno vendarle predramijo tudi zaspana liberalna srca.

n Gorje ti, Dekleva, če bi bil izvoljen. Jernej Zorž je rekel: »Dekleva bo izvoljen, toda gorje mu, če ne bo prav delal, kot bomo ukazali mi, precej mu bomo dali nezaupnico!« Eden naših pa mu je rekel: »Ne boj se, Jernej, ne bo vam treba dajati Deklevi nezaupnice, ker mu jo bomo dali mi dné 14. maja.« In tako se je zgodilo in liberalci so prosti velike skrbi, Dekleva pa je prost nevarnosti, da bi mu dali nezaupnico njegovi lastni pristaši.

n Goška zadeva glede duhovniške plače se bliža ugodnemu koncu. Živeli Ložani!

Iz reške doline.

n Dekleva se zahvaljuje v 21. številki »Notranjca« svojim volivcem. Pri tem pa udriha po duhovščini, češ »naša duhovščina je brez vsakega povoda tako nedostojno, nepošteno in strastno zoper mene pisarila in agitirala«. Mi sicer ne vemo, kaj bo de duhovščina storila na to petelinje izzivanje, a mi ne smemo ostati dolžni gosp. Deklevi primerne odgovora! Zato pa vprašamo, kaj je mar že vse pozabil, kako se je od njegovih agitatorjev udrihalo uprav nečuvno po naši duhovščini. Od prvega shoda v Ilirski Bistrici, kjer ste bili postavljeni kandidatom do zadnjega, se ni čulo skoro druzega, kakor: ne poslušajte farjev, ker ti so zatirali kmeta, da naj se sterejo verige rimskega klerikalizma in druge take neslanosti. Ali mar menite, da bo duhovščina kar meni nič tebi nič mirno prenašala taka zlobna očitanja? Da, ljudstvo, ki je hodilo poslušat tudi na vaše shode, cno se je prepričalo kam pes taco moli in je pomedlo z vami g. Dekleva korenito. Slava mu zato!

n Ljudske knjižnice so začeli ustanavljati po raznih krajih na Notranjskem liberalci. So pač povsod posnemalec teh »preklicanih« klerikalcev. Izobraževalna društva so vršila to nalogo že zdavno. Liberalci, nikar ne mislite, da bodete le enega poštenjaka dobili na te limance na vašo stran. Prevelik je že prepad med vami, pristaši najbolj brezverskega lista »Slobodne Misli«, katero razširjate med vernim ljudstvom. Zdravi taki izobrazitelji!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Blok. Dne 15. maja so nas zapustili č. g. kaplan T. Zabukovec in se preselili kot župnik na župnijo Rob. Bili so zares izvanredno marljiv delavec v vinogradu Gospodovem, zato jih bomo pa tudi težko pozabili. Bili so res nekaterim trn v peti, pa kdo se zmeni za tisto skovikanje. Mi jim kličemo: Srčna livala za vse, Bog Vam bodi plačnik!

n Iz volivnega okraja: Idrija-Logatec-Cerknica-Vrhnika. Dragi čitatelj v 14. in 19. številki Domoljuba sem ti dokazal, da si v lastno korist storil, če si volil poslanca »S. L. S.«, ker si hočeš obdržati svoj gospodarski obstanek in javno pokazati svoje versko prepričanje. Poglej vkljub ostrim zakonom volivne svobode si lahko opazil, liberalni terorizem; na različne načine so se borili, razne obljube so ponujali, celo take, ki so neizvršljive. Pričeli so sami izpoznavati, da so le radi njih lenobe in protiverske gonje zgubili ves upliv; zametovali so ljudstvo in zato so ostali zavrženi. Kandidirali so več svojih somišljenikov pod imenom »neodvisni«, zato so postali volivci neodvisni, ter so jih s samo liberalcem znano Goslinčarjevo metlo pomedli in jim dobrohotno pomogli, do njih že zdavnej zasluženega političnega pokoja, katerega jim vsak treznomislec iz srca privoščiti. Na shodih kjer so čutili večino »S. L. S.« so naš program razlagali, češ saj je naš vašemu enak tako, da je bilo ljudstvo večkrat primorano jim v brk povedati, da naj le svoj program razjasnijo in z našim nikar ne slepijo, ker se hočejo z njim okoristiti. Ljubljanski liberalni Port Artur je bil tudi že v skrajni nevarnosti, zahvaliti se imajo liberalni bahači le od njih takozvanim nižjim slojem ki so liberalno bisago napolnili, iz katere puhti nesramni liberalizem, ki žalibog niso spoznali, da uživajo večino v tujih rokah shranjeni sad svojih žuljev. Ljubljana je želela odcepiti se od dežele in to je tudi storila, kar bo prej ali slej gotovo čutila; prehitro je pozabila na govor mestnega poslanca dr. Tavčarja v državnem zboru; ki se je izrazil, da bi bilo sramotno za belo Ljubljano, če se ji odpiše potresno posojilo. Ali dr. Tavčar in župan Hribar z politiko vedno skupaj ne korakata? Dragi čitatelj sedaj vidi zasepljene ptičke, ki se na z liberalizmom namazane limance lovijo. Še so nekateri, ki bi lahko mnogo storili v korist ljudstva, ker pa žali Bog se zibljejo v sladkem spanju pod odejo liberalnega terorizma; prišel bo čas, ko se bodo zbudili, ter spoznali svojo zмотo.

n Iz Senožeč. Izid volitev je naše liberalce, zlasti pa zdravnika Gregoriča kar potrla. Ta gospod, ki je komaj 11 mesecev v Senožečah, se je spravil na težavno delo, da bi rešil kar v naglici zavoženo Garzarollijevo barko, ki se pogreza, in je videti iz vode le še en jambor, dimnik in vse drugo je že pod vodo. Da bi bil dr. Gregorič na pravem mestu poprej poizvedel, gotovo bi se ne bil lotil tega nehvaležnega, mučnega in zanj pogubonosnega dela. Mi se pa temu gospodu, ki se brezupno trudi, da bi rešil, kar se rešiti ne da, le smejejo, ker poznamo in vemo kako ljudje o Garzarolliju in njegovih barki sodijo.

— V Sežani, kjer je dr. Gregorič prej služboval, so prav veseli, da ga ni več tam. Mi v Senožečah smo pa tudi veseli, da ga imamo za zabavo v svoji sredi. Smo torej vsi veseli in zadovoljni; le kak kmetič se ga tupatam boji, to pa le takrat, ako ima kakega bolnika v hiši. — V nedeljo 26. maja so spuščali rakete v Senožečah na Garzarollijevem Grobovščeku, skoro gotovo na čast Deklevi, in sicer iz hvaležnosti do klerikalcev, ker so le ti poskrbeli da bo Dekleva ostal doma pri svojih kravaih ker, kaj bi neki on počel na Dunaju? — Mojster v raketah je baje znani

Zvonko. Ta gospod je bil tako prijazen, da je šel en dan prej nalašč v Trst po rakete. No, ima že čas, da se en dan žrtvuje. Pri procesiji, ki se je vršila na dan Sv. Rešnjega Telesa bila je nenavadno velika udeležba in to kljub oblačnemu in vetrovnemu vremenu. Procesije se je udeležil, kakor sploh vsako leto, prebлагorod. gosp. Mihael Novak, c. kr. dež. sodišča svetnik. Drugih gospodov uradnikov ni bilo opaziti. Nadalje se je vdeležila procesije štirirazredna ljudska šola v Senožcah, tako tudi enorazredna ljudska šola iz Dolence vasi z gg. učitelji in učiteljicami na čelu. Lepo je bilo videti požarno brambo senožeško, ki je nosila baldahin in svetila; zahvala ji bodi izrečena na tem mestu. — Ob cesti, koder se je pomikala procesija so bili postavljeni maji, le pri par hišah se je to pogrešalo. Okna hiš, koder je šla procesija, so bila vsa razsvetljena, le okna župana Garzarolija in njegovega sosedu niso bila demonstrativno razsvetljena, dasi je šla procesija tik njih hiš. No, da se poznamo!

iz Postojne. Ginljivo je bilo videti, pravi »Notranjec«, kako se je gospod kaplan v družbi dveh Otočanov pomikal z lučko v roki agitirat proti Zagonu. Nam, Otočanom in Zagoncem je »Notranjec« napravil s tem veliko veselje, toda ne povemo zakaj. Ker pa nočejo postojnski liberalci biti tiho, hočemo mi nekaj ginljivih reči povedati iz časa volitev. — Ginljivo je bilo videti, kako so jo mahali Petrič, Jež, Ditrich Anton in drugi v Studeno, oboroženi z groznimi gorjačami. Še ginjliveje je bilo gledati te može, kako so, zaupajoč na te gorjače, tulili na shodu in tako branili kmetu poučiti se, kako se skrbi za lastno kožo. Potem se bodo pa taki ljudje še čudili, če jih kdo naziva z bando. — Ginljivo je bilo videti, kako se je vlačilo z Arkotom in Deklevo po shodih vse polno pijanih ljudi, in gledati, kako so bili drugi dan poteftani. Kot nekak vodja teh ljudi se je udeležil shoda v Vipavi tudi c. kr. uradnik Mate Čepernič, geometer v Postojni. — Ginljivo je bilo slišati, kako je neki pošten mož spodil Antona Ditricha, ki je prišel k njemu agitirat. »Z vami sploh ne govorim, midva sva se že vse domenila,« mu je rekel ter mu pokazal vrata. Tako je prav! Mi bi bili veseli, ko bi mu bil še rekel, naj gre pisat trške račune, za kar je plačan, ne pa agitirat. — Ginljivo je bilo poslušati Skuznico, kako je pravil kmetom, da on ni liberalec, da kmečka stranka ni liberalna, da ne marajo liberalizma, da je »Narod« slab list; ginljivo se je tako cmeril po shodih Arko Zužamaža, Dekleva kandidat in celo uradnik Čepernič je tako povedal na shodu pri Skuznici. Toda, to jih je kmalu minilo! Ko je prišla vest, da je Hribar zmagal, pa so vsi »kmetje«, Arko, Skuznica, Dekleva in drugi izobesili zastave in silili tržane, naj jih razobesijo. To so »kmetje«, ki niso liberalni! — Ginljivo je bil dan volitve. Starček, star 75 let, je bil naš volivec, toda, kakor hitro so to zapazili, zgrabili so ga in ga tirali v gostilno, kjer so ga vpijanili in mu dali drugo glasovnico. To je ginljivo, taka sleparija. — Ginljivo je bilo, da se nekaterim odvsnim volivcem pridržali izkaznice, potem jim jih pa zadnji dan izročili s popisanimi glasovnicami. Ginjliveje je bilo pa, da jim še niso zaupali, ampak sami gospodarji so jih pripeljali na volišče, da bi jim vendar kdo ne ušel. To je apostolska gorečnost! — Ginljivo je bilo, kako surovo so se obnašale znane surovine ob volitvi. Andrej Burger je smel na javnem prostoru grozovito grdo govoriti čez duhovnike, obetati klofute, za kar bi zaslužil, da se mu ne prizanese. Priče imamo!!! Drugi so s silo hoteli naše može odvrniti vsaj od volitve. Po-

tem se pa ti ljudje še čutijo žaljene, če jim priprosto kmet pravi, da so sodrga. — Ginljivo je bil večer po volitvi. Cele trope liberalnih zavednežev so korakale pozno v noč po trgu; rjuli so kot divjaki in najginjliveje je bilo, ko so že ob 9. uri zvečer jeli leteti kamni v Katoliško tiskarno. Ista banda je razbila ob 1. uri ponoči okna v isti tiskarni in enemu naših. To je ginljivo, surovine! — Naiginjliveje je bilo pa to-le, kar lahko tudi dokažemo: Naši somišljeniki so bili res v nevarnosti za življenje. Razbijali so jim pozno v noč po vratih, metali v nje kamenje, in eden, ki bo najbrže zato jedel ričet, ni mogel drugače pokazati svoje olike, da je dal hlače doli. To je ginljivo, pa tudi gnilo! Ali nam ne daste prav, da takim ljudem pravimo sodrga? — Tako, ljubi liberalni neodvisni kmetje postojnski! Še imamo vaših ginljivih dejanj dovolj na razpolago in jih svetlo lahko še mnogo pokažemo. Če je prav vam, je prav tudi nam!

iz Postojne. Glede na novico v »Notranjcu št. 22, kjer se bere, da je bilo ginljivo videti, kako je šel postojnski kaplan ob desetih zvečer v Zagon skozi Veliki Otok agitirat, odgovarja kaplan A. Breznik to-le: Ob tisti uri je kaplan sladko spal doma. Zagona še svoj živ dan videl ni. Kakor on tako je spal pač tudi »Notranjec« dopisnik, ko se mu je sanjalo, da je videl kaplana z lučko v roki po Zagonu agitirati. Gospod dopisnik, vzgramite se, sicer vam bo treba z mrzlo vodo pomagati.

iz Starega trga pri Ložu. Zanimiva tožba. Dne 4. in 16. maja se je vršila pred okr. sodiščem v Ložu zanimiva obravnava. Na zatožni klopi sedel gospod kaplan Francšek Vovko, katerega je tožilo starotrško prostovoljno gasilno društvo radi žaljenja časti. Društvo je zastopal dr. Novak, zatoženca pa dr. Pegan. Stvar je bila ta-le: Dne 19. marca ob 11. uri je pričelo goret v vasi Vrhnika. Hiša, pri kateri je ogenj izbruhnil, je bila takoj vsa v plamenu. Ogenj se je razširil na sosedno hišo, stoječo v isti vrsti, a prišel se je tudi na nasprotni strani ceste stoječe hiše posestnika Pojeta, ki je zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« in pristaš S. L. S. Ko je obtoženec prihitel na mesto požara, se je Pojetova hiša ravno prijemala. Ljudje bi bili radi gasili, a niso imeli vode. Vse vprek so zahtevali vode, a glasil se je vedno isti odgovor: Vode nam nočejo dati. Ljudstvo pred Pojetovo hišo je bilo vsled tega silno razburjeno. Zlasti so se ljudje jezili nad gospoda učitelja Wigeleta. Naredili so si takoj upravičeno sodbo: tu se postopa pristransko. Pod tem vtisom je bil gospod kaplan, zato je zaklical nekemu možu: »Zakaj ne gasite?« — »Kako,« odgovori mož, »ko nam nočejo vode dati.« — »Kdo vam noče dati vode?« zakliče kaplan. — »Wigele. Trikrat že sem ga šel prosit vode, pa je noče dati.« — Nato zakliče kaplan: »To je pa lumparija!« — V tem hipu pride mimo neki častnik gasilnega društva ter vpraša kaplana: »Kaj je lumparija?« Nato kaplan: »Vidite, to je lumparija, da se ne pusti vode donašati; postopa se pristransko.« Ognjegasec zakliče: »Ali jaz postopam pristransko?« Kaplan: »Kdo vam kaj pravi? Pošteno pa ni, da se zabranjuje voda.« Ognjegasec: »Kdo pa zabranjuje vodo?« Nato zakliče neki zraven stoječi mož: »Ali poznate Wigeleta? Wigele jo zabranjuje!« Da so se res te besede tako menjavale, so s prisego potrdile tri priče, katerim se ne more iz nikakega vzroka odrekati verodostojnost. Ljudje so morali s silo dobiti vodo, da so takoj omejili ogenj, da se še dalje ni razširil na drugo Pojetovo in sosedovo poslopje ter tako morda vpepelil celo stran Vrhnike. Jasno je kakor beli dan, da so kaplanove be-

sede: »To je lumparija!«, »Postopa se pristransko« merile na gospoda učitelja Wigeleta. A ta ni tožil, marveč gasilno društvo, češ, da je bilo ono zadeto z inkriminiranimi besedami. Nato je priselgo še sedemnajst kaplanovih prič. Sodba ljudstva je ta, da je bila nevarnost za hiše, stoječe na Pojetovi strani, ravno tako velika, kakor za one na nasprotni strani. Priče so to potrdile s prisego. Gospod Wigele je za to znal, saj se mu je pri ognju pojasnilo, da se skupaj s Pojetovo hišo drži lilev poln sena, in zraven je sosedova hiša obita s plankami. Vse to je g. Wigele vedel, in vendar je večkrat rekel: »Pustite to (Pojetovo) hišo, naj gori. Če mu bo kaj ostalo, mu bo zavarovalnica odbila«. Da je W. res tako govoril kljub temu, da je znal za velikansko nevarnost, ki ni pretela le Pojetovemu poslopiju, ampak celi strani lepe vasi Vrhnika, je potrdilo več zanesljivih prič pod prisego. Tudi ljudi je gonil od Pojetove hiše, ki so gasili. Nekega moža je potegnil celo doli z lestve ko je ta hotel nesti škafo vode na streho, da bi pogasil plamenček, ki je bil po izpovedbi prič takrat še majhen. A gospod Wigele ni pustil iti na streho, češ, naj gori, tu gre radi zavarovalnine. Pod prisego se je izpovedalo pred sodiščem, da bi se bil spočetka ogenj na Pojetovi hiši pogasil z malim naporom. Po požaru je prišel g. Wigele k Pojetu samemu se izgovarjal ter mu rekel: »Oprostite, da nisem pustil vaše hiše tako gasiti, kakor druge, bode več zavarovalnine dobili.« Vse to so priče potrdile pod prisego. Vode bi bil Wigele lahko dal, kajti bilo jo je pri drugih brizgalnih toliko, da je čez tekla. Škafi so stali polni vode okrog brizgale, pri kateri je poveljeval g. Wigele, a za brizgalno pred Pojetovo hišo ni bilo vode; s snegom so morali ljudje mašiti luknje na goreči strehi. Včasih je prinesel kdo vode k Pojetovi hiši, a vselej je je moral s silo preriniti mimo Wigeleta, ker mu jo je hotel vzeti on ali pa njegovi ljudje. Wigele je jermal ženam škafe z glave kljub temu, da so pripovedovale, da je pri Pojetovi hiši nevarnost velika. Imele so pred Wigeletom tak strah, da je neka žena skrivaj na okolu nesla vodo do Pojetove hiše, samo da bi jej zopet ne vzel škafo. Umevno je torej, da je Wigele postopal pristransko, ko je vedel, da preti nevarnost za celo stran vasi Vrhnika, a je kljub temu zabranjujoč vodo klical, naj gori Pojetova hiša. To postopanje je imenoval kaplan »lumparijo« in »pristransko«. Pozneje se je res jelo donašati vode k Pojetovi hiši, a to le po resnem nastopu kaplanovem. Nato se je tudi ogenj pogasil. Priče, katere so bile zaslišane na predlog gasilnega društva, so bile večinoma ognjegasci in so se izjavili, da niso delali pristransko, česar jih tudi nihče ne dolži. Ognjegasci so sami zase delali lahko prav pridno. Kaplan je kritikoval pristransko ravnanje Wigeletovo; tega noben izmed prič ne more utajiti. Na vprašanje sodnikovo, so li bili kaj razburjeni, so odgovorili, da jih je jezilo. Mislili so torej, da kaplanova kritika meri nanje in so bili vsled tega užaljeni. Obtoženec je pa po pričah dokazal, da je njegova kritika veljala le g. Wigeletu. Kaplan je bil obsojen po § 491. kaz. zak. na 40 kron globe. Sodil je sodni adjunkt v Ložu gospod Picek. Obtoženec zagovornik je vložil vzklic. — To je suho dejstvo, kakor se je razpravljalo pred sodiščem. Kaj je počenjal g. Wigele, so povedale prič. Kaplan je imenoval tako počenjaune »lumparijo« in »pristransko«. Če Wigeletovo postopanje pri požaru na Vrhniki zasluži boljše ime, naj sodi vsak po svojem prepričanju. — Dostaviti moramo še nekaj poročilu »Sl. Naroda« z dne 25. maja. Ta list namreč piše, da »se je nameravalo v slučaju, da bi bil ka-

plan oproščen, prirediti mu od njegovih pristašev grozne ovacije». Bodi omenjeno, da je vse to navadna laž, kakršne je zmožen samo človek, kateremu je vse ljubše, kakor resnica. Kar govori »Narod« v nameravani serenadi, bakljadi, kresovih, je vse docela izmišljeno, in sicer ne brez namena. »Narodov« dopisnik meni, da so tisti, na katere hoče vplivati s takimi izmišljinami, tako lahkoverni, kakor njegovi backi. Bodi pripomnjeno, da so mnogoštevilne kaplanove priče izpovedale zelo nepovojno o g. Wigeletu v zadevi gašenja požara na Vrhniki. Če se pa hoče — kakor je videti iz »Narodovega« dopisa — društvo istovetiti z gosp. Wigeletom, potem obsoja samo sebe.

n **Deklevova krvava sodba.** Ob dr. Žitnikovi zmagi je že »Notranjec« v št. 20 grdo napadel duhovščino, čes, da je z neznošnim »nasilstvom« »strahovanjem« (terorizmom) in »z lažmi« vsilila dr. Žitnika volivcem. Ali za »Notranjčeve besede se nobenemu na misel ne pride, da bi se zganil. Zdaj pa pride sam propadli kandidat Dekleva in v istem listu v svoji »Zahvali« s polnim imenom »Josip Dekleva« zapiše besede, da je duhovščina proti njemu »brez vsakega povoda (!) tako nedostojno (!), nepošteno (!) in strastno pisarila (!) in agitirala.« Na te besede se pa ne bo molčalo. Duhovščini se bo upal kaj očitati kandidat take stranke, ki ima tako podivjane ljudi v svojem številu in prav v svoji sredi! G. Dekleva, pogledajte na svoje ljudi po Postojni in zatisnite si obraz z obema rokama, da imate v svoji sredi človeka, ki je na dan volitve 16-krat prišel zbijati na vrata našega somišljenika in počel stvari, katerih pošten list ne more zapisati. Pogledajte drugega agitatorja, ki je javno med volivci vpil, da bo Žitnika v Ljubljani na glavni cesti, ne na stranski udaril. Veste tudi, kaj je počel nad hišnimi vrati svojega soseda ponoči. Pogledajte P. S., ki je volivca našega mišljenja po licu udaril tako, da mu je klobuk odletel. Vse drugo o tem človeku naj zamolčimo. Nismo imeli namena takih stvari razkladati očitno v listu, a sedaj je g. Dekleva odgovoren zato. Tudi sami veste, da še nismo pri kraju s surovostmi in nasilstvom, ki se je godilo na vaši strani; a čez sedem let zna še tudi to na dan priti, če ne prej! Če ste videli na svoje oči, kaj se je ob volitvah v Postojni godilo, potem morate reči o svojem natočevanju: na svetu se res zgodi, da si upa kotel ponvi saje očitati!

n **Volitev v Cerknici.** Najprvo se moramo zahvaliti našim vrlim možem, posebno iz begunjske okolice, kakor tudi iz Cerknice, Dolenje vasi, Zevš, Martinjaka ter Spodnjega Jezera, posebno pa še našim vrlim Grahovcem, Zirovcem, Podslivničanom ter Ulačanom za nepričakovano udeležbo pri volitvi. Samo nekaj je obžalovati, da se je par mož z Jezera moglo tako daleč spozabiti, da so šli volit nam nasprotno, dasiravno so doslej pripadali k naši stranki. Obžalovati je, kajti vedno so se borili v naših vrstah. Prišli so z nami vred od stopinje do stopinje na visoko lestvo, mi smo se vzdržali na lestvi, a oni so omahnili ter odpadli. Upamo pa, da tudi ti spoznajo svojo zmoto. Nasprotnike je naša veličanska zmaga grozovito razočarala. Se nikdar se ni slišalo o Cerknici, o nekdanj razupiti liberalni trdnjavi, da bode naša večina znasala skoro dve tretjini glasov. Nekateri naši gospodje so ugibali na različne načine, kdo bo zmagal. Eni so trdili, da Gruđen in drugi — Kopač. Seveda po njihovem zmedenem razumu Gostinčar niti v poštev ni prišel. Toda Gostinčarjeva metla »brezovka« je zelo huda. Radikalno je pomekla z našimi liberalci in še bo pometala! Za 129 glasov, katere nam je slavna liberalna komisija na predlog liberalnega socialdemokrata, poštarja Zagorjana, za-

vrgla, se bomo še udarili. Vseh 491 volivcev, ki smo volili Gostinčarja, je užaljenih in zahtevati moramo zadoščjenja. Nismo na Turškem, da bi se dali na ta način terorizirati, saj smo vendar v Avstriji. Če so tiskane glasovnice bile v Ljubljani veljavne za Hribarja, tedaj mislimo, da bi mogle veljati tudi v Cerknici. Le zapomnite si gospodje, da se bomo zato še pogledali! Zapomnite si, kedaj ste zavrgli ljudstvu 129 glasov! To ni nobena šala, to je resna stvar! Pozivljamo naše poslance, naj naredijo glede te krivice primerne korake, da bode naša slavna komisija pomnila, kedaj je ljudstvu 129 glasov zavrgla. Našim volivcem pa še eno: Sedaj ste jih spoznali, kakšni so! Organizirajte se od sedaj naprej še bolj, bodite in ostanite trdni kot skala. Saj sami sprevidite, da pri liberalcu ne zapazite drugega, kot magnatsko prevzetnost. Ne bojte se nobenega pritiska ne glede voženj, ne glede drugih podpor, saj iz svojega vam nobeden ne da nič. In če pri kom kak les naložite, zavedajte se, da vam je dal les naložiti zato, da bo on profit vlek, a ne vi, ker morate krvavo zaslužiti tiste krajcarje.

Koroške novice.

k **Po volitvah.** Veliko veselje je bilo na Koroškem, ko se je raznesla vesela vest, da je zmagal slovenski kandidat gosp. Fr. Grafenauer. Topiči so grmeli, rakete so švigale v zrak, veselje brez konca in kraja. Pa so tudi v polni meri storili volivci svojo volivno dolžnost. Naravnost velikanska udeležba je bila v občini Beli pri Železni Kaplji. Grafenauer je dobil tukaj 481 glasov. Kmetje in delavci so prišli nad 5 ur daleč na volišče. Na Jezerskem je dobil naš kandidat 168 glasov. Seifritz 1 glas (nemški), eden volivec je bil smrtno bohan in ni mogel priti, 15 delavec je na Tirolskem, drugi volivci pa so vsi prišli. Pa tudi za »Tirolce« so imeli že denar pripravljen, da bi bili došli v najhujšem slučaju demov volit. Jako lepa udeležba je bila tudi v Št. Danijelu nad Pliberkom. Splošna udeležba je bila od 69·1% do 94·24%. In kaj sedaj po volitvah? Započeto delo ne sme mirovati. Naprej moramo korakati s ponosom na zmago in tudi z delom za boljše bodočnost.

k **Samoumor.** Dne 23. maja je našel neki kmet v gozdu pri Št. Juriju pri Celovcu mrtvega vojaka pešpolka št. 17. Obvestil je takoj vojaško oblast o tem. Mrtvec je bil pešec Tomaž Pungerčar, doma iz mokronoškega okraja. Imenovanega so že prejšnji dan iskale vojaške patrolje, ker se ni vrnil z vežbališča. Nesrečnež se je ustrelil v prsi, ter je bil bržčas kmalu mrtev. Kaj ga je k temu činu privedlo, ni znano, ker se napram svojim tovaršem ni nikdar nič pritožil. Domneva se le, da ni imel do vojaškega življenja nobenega veselja. Služil je šele prvo leto.

k **Za cesarske vojaške vaje na Koroškem** bo glavno bivališče cesarjevo v Celovcu, višje vodstvo cesarskih vaj bo pa v Št. Vidu na Koroškem. To bo prvič, da sta cesarjevo glavno bivališče in višje vodstvo vojaških vaj ločena.

Štajerske novice.

š **Nevihite.** V Savinjski dolini sta bili v soboto dve hudi nevihti ob 5. in 7. uri popoldne. V Celju je udarila strela v neko hišo in na dva kraja v okolici, a ni nikjer nič hudega naredila. Še hiša je bila nevihta v nedeljo, 26. t. m. — V Št. Pavlu je udarila strela v neki

hlev, kjer je ravno neko 16-letno dekle molzlo kravo, in ubilo dve kravi, deklico pa samo, omamilo. — Na Polzeli je pa strela užgala neko poslopje, ki je zgorelo. Danes, v ponedeljek, smo imeli zopet nevihto, a posebne nesreče ni bilo. V soboto je bila v šljoki okolici tudi toča, ki je naredila nekaj škode na trsuju.

š **Klavern shod »Narodne stranke«** 26. maja. Strankarskega zbora »Narodne stranke«, za katerega je »Narodni List« silno bobnal, se je udeležilo okoli 100 oseb, ki so slavo peke Robleku in Ježovniku. Kukovec je zabavljaj »Kmečki zvezi«. Shod je trajal eno in pol ure.

š **Požar** je uničil 28. maja v Gorenjem Dolu pri sv. Jakobu v Slov. Goricah hlev in gospodarsko poslopje posestniku M. Holerju. Zgorelo je tudi več glav goveje živine, vsi gospodarski stroji in orodje ter vsa žitna zaloga. Škode ima posestnik okrog 5000 K. Zavarovan je bil za manjšo svoto. Zažgal je iz maščevanja neki občinski revež.

š **Premeščen** je gospod kaplan Janez Zajec iz Ribnice v Škale.

š **Požar.** V Predlu, nedaleč od Šmarja pri Jelšah, so se igrali otroci Kovača 23. maja t. l. pri svinjaku z užgalicami ter svinjak zažgali. Petletna hčerka, videč, kaj je storila in da hite ljudje na pomoč, je iz obupa hotela skočiti v ogenj. Le z največjim naporom so jej mogli zabraniti, da ni izvršila obupnega sklepa. Deklica je nato zbežala in je še do danes niso mogli najti. Svinjak in gospodarsko poslopje sta zgorela do tal v vsemi pridelki in prašiči. Posestnik Kovač ima vrhu skrbi za ubeglo hčerko veliko škodo, ker je bil zavarovan pač za poslopja, nikakor pa ne za premičnine in živino. Tudi hiša se je vnela, vendar se je posrečilo ogenj pogasiti.

š **Krvav prizor** se je dogodil dne 10. maja na lesenem dravskem mostu v Ptujju. Neko žrebe, ki je kakor je navada, prosto šlo za kobilu, vpreženo v težak voz, se je na mostu zastrašilo, skočilo v vojnice med konje, ki so tudi poskočili. Žrebe pride z nogo pod kolo, ki jo je popolnoma strlo in celo žrebe močno poškodovalo. Ubogi kmetič je moral ponesrečeno žival takoj oddati konjederu.

Najlažje majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinovo kavo pil.

Pristna samo
v izvornih zavojih
z imenom
Kathreinov.

Nihče naj bi ne pil
močno razburjajoče
zlate kave nemešane!

Kathreinova
Kneippova
sladna kava

sama se je obnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redina in
krvotvorna
speči zdravje

Otroke
bi bilo samo
še navajati
Kathreinova
kava.

Prilodna številka „DOMOLJUBA“
izide dne 13. junija 1907.

Loterijske srečke.

Dunaj,	1. junij	38	2	48	73	90
Gradec,	1. junij	78	63	80	3	4
Trst,	25. maja	31	14	64	79	22
Linc,	25. maja	20	58	89	65	18

Trgovina mešanega blaga

jako živahna se odda v najem prav ugodno z svežo zalogo, v dobrem trgu poleg farne cerkve na Dolenjskem, prevzame lahko isto kak trgovec ali trgovkinja. 1258 3 1
Pojasnila se dobe pri Upravištvu Domoljuba.

Samo 6 dni Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „Figovu“. 2984 18 12

Kdor rabi traverse in želez-
niške šine za oboke, str. šno lepenko,
bičje za strope, pločevino za strehe,
okove za okna in vrata, pumpe in cevi
za vodo, vino in gnojnico, obr. e naj
se na trgovino z železnino

FR. STUPIČA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1,
zraven „Figabirca“, in Valvazorjev trg št. 6,
nasproti Križanske cerkve.

Edino tam se dobi vedno svež portland-
in roman-cement iz slovečih tovarnih dovice in
trbovljske. Mreže in šica za ograje, trsnike
brase, razni plugi, štedilniki, tehtnice, čistilnice
za šilo, oprava za mlekarne, ter vse poljedelsko
orodje v veliki izbiri.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko
na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvim
darilom odlikovanih samoreznic, mlaticel in
kopoljav.

Amerikanski stroji za košnja vedno
v zalogi. 7 7

SOVOJI K SOVOJIM!

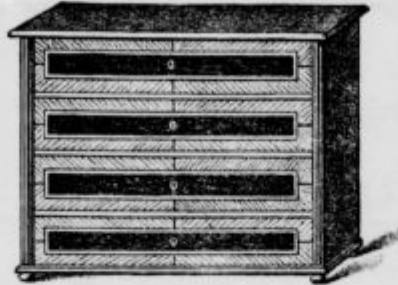
Preklic.

Na tožbo gospodične Marije Plantarič,
kuharice v št. Lambertu, ki jo zastopa gospod
dr. Janko Jamšek, advokat v Litiji, sem se dne
31. maja t. l. pri c. kr. okrajni sodniji v Litiji zavezal
— jaz podpisani Janez Raspočnik, posestnik v
Brišah, — da s tem javno obžalujem vse žal-
ljivke, katere sem dne 21. maja t. l. o Mariji Plan-
tarič govoril in za koje zaslužno kazni mi je ob-
tožiteljica veledušno odpustila. 1250 3-1

Janez Raspočnik.

FILIP FAJDIGA
zaloga pohištva
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 19
priporoča svojo veliko zalogo
raznovrstnega
pohištva

po najnižjih cenah.

Vsem, ki se čutijo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez energije,
da „Sanatogen“ nov življenjski
pogum in novo moč. Sijajno
potrdilo nad 5000 profesorjev
in zdravnikov. Dobiva se v le-
karnah in drožerijah. Brošure
razpošilja franco in zastoj Bauer
& Co., Berlin S. W. 48 in glavno
zastopstvo C. Brady, Dunaj I.

1215 6 1

Skozi 14 let preizkušeno

klajno vapno

dobite najceneje pri

Mihael Barthel & Co. Dunaj X/3,
Siccardsburg. 44 — Opis in cenik zastoj
218 6-5

Največja, najboljša tovar-
niška zaloga ur, zlatnine, srebr-
nine, china srebra in dragocenih
kamenov. 539 21-7

Prodaja le I. vrste blaga.

Nižje vrste blago se ne razpe-
čava. Zadolvoljajem se z malim
dobičkom

Cenike pošiljam zastoj in poš-
tine prosto.

Kupujem tudi staro zlato in
srebro po najvišji dnevni ceni

Fr. Čuden

urar, Prešernove ulice v Ljubljani
nasproti frančiškanskega mostu.

Eksportna trgov. na vse dele sveta.

BRAZAY FRANCO-ZGANJEVO MILO

radi svojega izbornega higijeniškega in ko-
smetiškega učinka je ne doseže
nobeno drugo milo. Napravilja
kožo čisto, nežno in prožno, lepo polt, krepi
kite in učinkuje razkuževalno. Neobhodno po-
trebno za vsako toaletno mizo in vsako
otročjo sobo 971 III

Cena komažu 70 v., 3 kosi v elegantnem kartonu K 2.
Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na

Brazay, Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.

Sprejemem takoj več krepkih

vajencev za kovaški obrt

14-15 let starih, poštenih starišev. Ivan Demšar,
kovaški mojster, Ljubljana. 667 9

Ustanovljena l. 1831!

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Ustanovljena l. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Jamstveni zaklad nad 300 milijonov kron.
Do sedaj izplačane škode rad 850 milijonov
kron.

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih
sostavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri
tej družbi 16 847 oseb na življenje za kapital nad
140 milijonov kron.

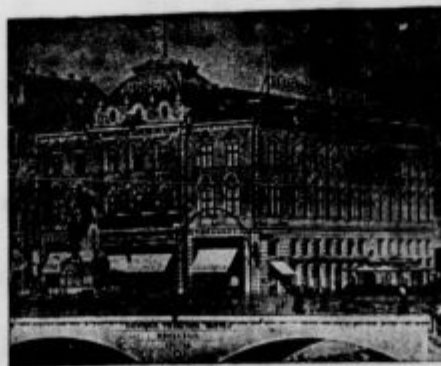
Zoper požare, tatinski vlom, škode
pri prevažanju, poškodbo zvonov in
zrcalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja:

Zoper telesne nezgode in počto.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega
svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljub-
ljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva
Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Največja zavarovalnica
avstro-ogrške države.

Glavni zastoj v Ljubljani: Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.

Mala enonadstropna hiša

z malim vrtom, pripravna za kakega vpokojenca ali obrtnika, obstoječa iz 3 velikih sob, kuhinje, kleti in hleva, v zelo dobrem stanju, se proda za 4500 kron, pod zelo ugodnimi pogoji.

Hiša se nahaja v večji, lepi župniji na Dolenjskem v bližini železnice. Naslov pove upravištvu „Domoljuba“.

12:3

Hiša se proda na prostovoljni dražbi dne 10. junija, posebno pripravna za gostilno ali prodajalno. Poleg sta 2 njivi, vse blizu farne cerkve **Struge** pri Dobrepoljah. - Prodasta Jos. Mesojevec in Jan. Ferbežar. 1230 1

!! Največji vspah nove dobe !!
je sloviti

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI.
Vpisana varstvena znamka.

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platenino. Brez mila sode ali drugih pridatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2197 16-6

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Miniosu na Dunaju, I. Mülkerbastei 3.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo
Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca'
se priporoča prečistiti drahovčini in p. n. slavni občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikane steklo, stavbenih del, napravo okvirnov, itd. itd. — ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostiln in za sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Narile, ceniki in proračuni na zahtevo zastonj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1804 52-43

„Knuard Line“ Trst-New-York je najpripravnejša, najosnejša in najboljše pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker tedaj dolgotrajno mučno vožnje po raznih železnicah, nobenega preosodovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej potje. Parafiki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljše. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 3004 57

Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

2 dobra mizarja sprejme takoj v trajno delo 1198 2-2
J. Hardegg-ova mehanična mizarska delavnica v Trbižu.

Francoska parobrodna družba

(Compagnie Générale Transatlantique)

Izjava. 1228 3-1

Usojava si naznaniti, da ima slej kakor prej za vse slovenske pokrajine edino le tvrdka

v Ljubljani **ED. ŠMARDA** Dunajska cesta 18

pravico prodajati vozne liste (šifkarte) za našo francosko parobrodno društvo (Compagnie Generale Transatlantique) in da naša družba ne priznava nikakoršnih voznih listov, ki bi jih izdala kaka druga izseljevalna pisarna v Ljubljani.

Velespoštovanjem

Em. Lang, nadzornik franc. prob. družbe v Parizu. Josip Fischer, gener. reprez. na Dunaju.

2 enonadstropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pristanu št. 14** v Ljubljani. 284 5

Najboljši češki izvori Ceno posteljno perje!

1 kg sivlega, dobro skubljenega K 2—, boljšega K 2-40; 1 kg belelega, skubljenega K 3-60, puhastega 5 K 10 v. 1 kg prav linega, snežno-belega, skubljenega K 6-40, K 8—, Pri naročilu 5 kg franko.

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz najvišjega ali rumenkastega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, z novim sivim trpečnim perjem 10 K, z finim puhastim sivim perjem 12 K, 14, z najfinjšim sivim puhom K 16—; 1 vzglavnik 90 cm dolg, 58 cm širok K 2-80, K 3-40, K 4—, Pošlji po povzetju K 15— dalje franko. 1144 10-1

Zamena dovoljena, blago se vzame franko nazaj in vrne denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Dešenice 71, Šumava, Češko.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 v Ljubljani Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premiöhnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2962 12-6

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

Ivan Ogrin

oblastveno konces. zidaraki mojster in stavbeni podjetnik na Vrhniki (Kranjsko) si dovoljujem naznanjati slavnemu občinstvu in vsem niteresovanim korporacijam, da sem povečal svojo stavbno podjetje ter isto vsem modernim zahtevam primerno opremil. Prevezem izdelavo načrtov in proračunov ter izvršitev zasebnih in javnih poslopij, kakor stanovalnih, vil, gospodarskih poslopij, cerkva, šol itd. in vseh tozadevnih naprav, kakor napravo in ureditev cesta, kanalizacij itd. Vse zgradbe izvršim solidno po modernih načelih in primernih nizkih cenah. 1240 1

Schichtovo milo

Pristno le z imenom „SCHICHT“.

Prihrani denar, čas in delo.

ne škoduje perilu

Prihrani trud in delo, koristi tedaj tudi zdravju.

K pranju idem kot na ples
Moči potreba ni zares;
Schicht-ovo ker rabim milo
Nimam sitnosti obilo.

Staro železo

baker, svineo in mednino plačuje po najvišjih cenah

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 1
in Valvazorjev trg št. 6. 718 3

Kdo kupi 180.000 metrov ostankov?

80.000 m posteljnine in oksford ostankov I. kakovost pristne barve, zajamčeno brez napake, lepi vzorci, se oddajo 18 kr. m
50.000 m višnjeve tkanine-ostanki I. kakovost, zajamčeno pristne barve v lepih barvah, se oddajo m. po 18 kr.
30.000 m. I. zefir-ostanki, najfin. kakovost, moderno nežne barve, pristno perilno, 1 m 23 kr.
20.000 m bele obeljene tkanine ostanki, I. kakovost brez napake, 1 m po 18 kr.
Odda se najmanj 40 - 45 m, tudi lahko sortirano, po povzetju. Pri večjem naročilu 5% popusta.

S. Stein, tkalnica Nachod, Češko.
Poštini predal 34. 1224

Original „Perfect“ posnemalnik

je dobrota za vsakega kmetovalca, ker pridobi z njim mnogo več in boljše smetano kakor pri starem načinu posnemanja. Obenem prikrajša delo, prihrani čas in denar. Original „Perfect“ posnemalniki so višek glede ostrega posnemanja in trpežnosti, in so dandanes tako izborni, da se v kratkem času sami od sebe poplačajo. Na željo ga pošlje zastopnik na poizkus. 1140 3-3

„Perfect“ stroj za izdelovanje presnega masla v 4 velikostih za 6 do 24 litrov smetane, izdelava v 20 minutah najfineje presno maslo.

Največja in najstarejša tovarna posnemalnih mlekarskih priprav, strojev in posode

Burmeister & Wain

delniška družba za izdelovanje strojev in gradnjo ladij v **Kodanju, Dansko.** - Podruž.: **Dunaj, I. Wipplingerstrasse 23.**

Zastopniki na Kranjskem:
Peter Majdič „Merkur“ Kranj.
M. Žigon, Škofjaloka.
Ivan Štravs, Podbrdo.
Anton Ropret, Bohinjska Bela.
Franc Kastelic, Rudolfovo.
Rudolf Rutner, Vrhnika.

„DEERING“: Vsem naprej

„ROBERT & CO., DUNAJ

Deering-največja specialna tovarna na svetu za žetvene stroje.

Prednosti:

Zelo lahko vlačenje. Najboljša snov. 1100 6-4

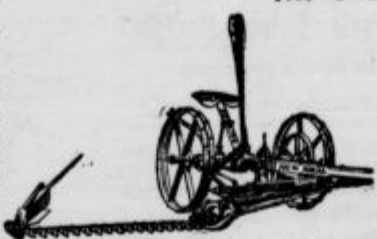
Jednakostavna konstrukcija. Priročno oskrbovanje.

Novo! Novo!

„Ideal“ je kralj vseh lahkotekočih kosilnih strojev za travo in zelenjavo.

Samozastopnik:

FR. STUPICA, Ljubljana.

Poslovno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo. Edino pristen je 85 21

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 13 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamažkom K 5- franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se nstavljajo na:

Allein echter Balsam
des Dr. Thierry-jeu
Lekarnar **A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.**
Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franco. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah.

Josip Janko urar v Kamniku

1244 1 Velika ulica

priporoča veliko zalogo lepih in stenskih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih očal, po zelo nizki ceni. — Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poročtvom.

Goddam!

Konečno vendar naglo in zanesljivo učinkuje sredstvo proti kurjim očesom

Cook & Johnsons
amerik. patent

rinčica za kurja očesa

1 kom. 20 vin., 6 kom. 1 K, po pošti 20 v. porto.
Dobiva se v vseh lekarnah monarhije in v medicinalnih drogerijah itd. 1085 10 - 4

A. Sušnik

Zaloška cesta šte. 21, Ljubljana.

Trgovina špeciarijskega blaga, moke, špirta, žganja in raznovrstnih barv. — Ob času setve garantirano kaljiva semena, kakor: detelja, trava, pesa itd. Zaloga raznovrstnega železa, železnih šin, traverz, Roman in Portland cementa, štedilnikov, peči, okov za okna in vrata, kotlov vlitih n bakrenih, mrež za ograjo, pozlačeni nagrobni križev, tehtnic, utež, pump in cevi za vodnjake, sploh vse železnine po najnižji ceni. — Velika zaloga poljedelskih strojev: mlatilnic slamozrnice, plugov itd. 355 18-8
Dobra postrežba, nizke cene.

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi vživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

od rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Dobl se pri vseh boljših trgovcih. Varujte se, da ne bodete prevarjeni s kakim drugim, slabim izdelkom! Pristno je samo blago pod imenom „FLORIAN“ iz Ljubljane.

2537

Vijadno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago — Zmerne cene. . .

2178 52-86

Stampilije

vsake vrste, paginir, in numer. stroje kauč. tiskarn. itd. dobavljiva v solidni izvršitvi

459

J. Lewinson, Dunaj 1/25. Adlergasse Nr. 12. — Telef. 12179. Filiala Odessa. Cenik zastoj in franko. Zastopniki se iščejo.

Ne kupite nobene ure

kožar niste proučili majega vlikega cenika:

plž 1-50 glid. 3-50

nikel. Rokopt ur . . .	gl 1-60
srebrne	2-
s dvojnim pokrovom s 8 srebr.	4-
	5-
plösk. j. klasa ure	3-50
prave Rokopt-pakent.	3-50
prave „Omaga“	1-50
srebr. sklopna varilice	1-
14karatne zlate ure	8-50
14karatne zlate vrtič.	10-
14karatni zlati prelati	2-
stenoke ure 70 cm	2-50
s bijem liki svona	5-
s padbe	8-
s kuhavice	3-50
tuhinje ure	3-23
badilke	1-90
	1-60
s dvojnim zvonom	1-90
badilke s bijem in svonenjem liki svona	2-50
- Triletna plačila jamstvo, na vsakopravno letno plačilo, na vsakopravno letno plačilo, na vsakopravno letno plačilo.

Razpóšila po povzetju.

Maks Böhnell

urar, zaprišeseni sodni cenilec

Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (vialni hiš)

Zahtevajte moj cenik s 2000 slikami zastoj in poštnice prosto.

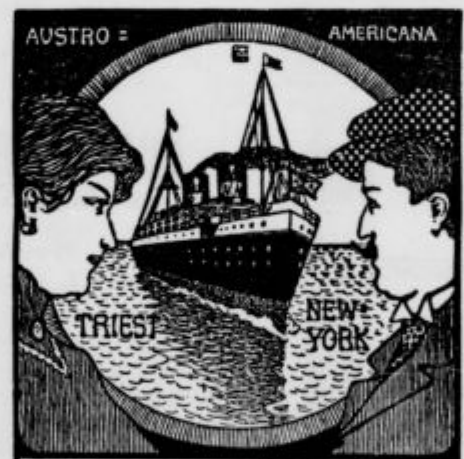

Najboljše švicarske ure, zlatina in srebrnina se dobe po najnižjih cenah pri sloveči domači tvrdki 357 26-15

H. Suttner, urar

Ljubljana, Glavni trg, nasproti rotovža.

Prosim zahtevajte nov velik cenik, kateri je ravno izšel in se pošlje zastoj in poštnice prosto.

Potniki v Ameriko Mater želijo dobro, po ceni in za nastajivo potevali naj se obrnejo na **Simona Kmetek**a v Ljubljani Holodvorske ulice 20. Štečajevstva Pojasnila daje se brezplačno.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

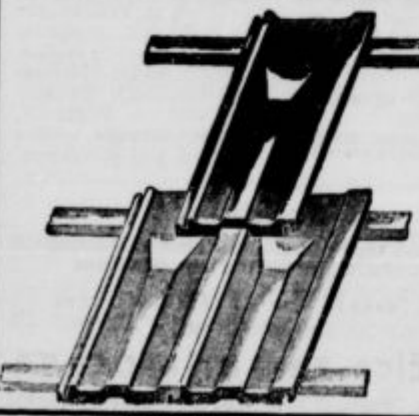
Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom vporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od: 2443 20 16

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Pozor, kmetije in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. 1.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišić,** lekarnar v Pakracu št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 273 10-5

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

epokarna in zaloga poč, nudijo vsako poljubno množino patent

zarezanih strešnikov

Sistem „Marzola“ (Strangfalzzegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najtlačnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore na lano prihiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji. — Vzorec in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. 854 6 Sprejmejo se zastopniki. Sprejmejo se zastopniki.

